OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO GOTÓWKĄ

DZIENNIK URZĘDOWY
KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Nr 5 LWÓW, DNIA 31 MAJA 1939 R. ROK LXIII

„OBRACAJMY TAK KOŁO HISTORII, JAK TEGO ŻĄDAŁ JÓZEF PIŁSUDSKI, BY POMNIK JEGO WIELKOŚCI I CHWAŁY NIGDY NIE PRZESTAWAŁ BYĆ CHWAŁĄ I WIELKOŚCIĄ POLSKI".

(Z odezwy Naczelnego Komitetu uczczenia pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego w czwartą rocznicę Jego skonu).

TREŚĆ

1.

O USTALENIU NAZW NIEKTÓRYCH MIEJSCOWOŚCI W POWIECIE GRÓDECKIM, JAWOROWSKIM, LWOWSKIM, NIŻAŃSKIM, SAMBORSKIM I ŻÓŁKIEWSKIM W WOJEWÓDZTWIE LWOWSKIM

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 4 maja 1939 r.

Na podstawie art 2 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o ustaleniu nazw miejscowości i o numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. nr 94, poz. 850), zarządzam co następuje:

§ 1.

Ustala się nazwy następujących miejscowości w województwie lwowskim:

1) Ebenau w gminie wiejskiej Lubień Wielki, w powiecie gródeckim na „Stodółki Nowe";
2) Hartfeld w gminie wiejskiej Białogóra, w powiecie gródeckim na „Turczyn";
3) Fehlbach w gminie wiejskiej Wielkie Oczy, w powiecie jaworowskim na „Potok Jaworowski";
4) Moosberg w gminie wiejskiej Bruchnal, w powiecie jaworowskim na „Stanisławówka";
5) Berdikau w gminie wiejskiej Bruchnal, w powiecie jaworowskim na „Michałówka";
6) Lindenau w gminie wiejskiej Nahaczów, w powiecie jaworowskim na „Lipowczyk";
7) Einsiedel w gminie wiejskiej Ostrów, w powiecie lwowskim na „Średnia";
8) Falkenstein w gminie wiejskiej Ostrów, w powiecie lwowskim na „Sokolica";
9) Rauchendorf w gminie wiejskiej Jarocin, w powiecie niżańskim na „Kurzyna Średnia"
10) Kranzberg w gminie wiejskiej Dublany, w powiecie samborskim na „Wieńczyce";
11) Theodorshof w gminie wiejskiej Dzibułki, w powiecie żółkiewskim na „Teodorówka";
12) Ehrenfeld w gminie wiejskiej Dzibułki, w powiecie żółkiewskim na „Kaczorówka";
13) Wiesenberg w gminie wiejskiej Mokrotyn, w powiecie żółkiewskim na „Czerwony Kamień".

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:
Sławoj Składkowski

2.

REGULAMIN EGZAMINU DLA EKSTERNÓW W SZKOŁACH TECHNICZNYCH, MECHANICZNYCH I ELEKTRYCZNYCH STAREGO USTROJU

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 3 kwietnia 1939 r.
Nr III PU-2500/39.

§ 1. Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) ustanawiam regulamin egzaminu dla eksternów w szkołach technicznych — mechanicznych i elektrycznych — starego ustroju.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 kwietnia 1939 r. Nr III PU-2500/39.

REGULAMIN

egzaminu dla eksternów w szkołach technicznych, mechanicznych i elektrycznych — starego ustroju

§ 1. Egzamin według niniejszego regulaminu zdają eksterni w zakresie programu szkół technicznych starego ustroju:

1. czteroletniej szkoły mechanicznej typu zasadniczego, opartej na podbudowie 7-klasowej szkoły powszechnej;

2. 3-letniej szkoły elektrycznej, opartej na 6 klasach gimnazjum ogólnokształcącego starego ustroju.

§ 2. Do egzaminu mogą być dopuszczeni kandydaci, którzy mają wymagane świadectwa szkolne, odbytą praktykę zawodową oraz sprawują się nienagannie.

§ 3. I. Od kandydatów, wymienionych w § 1 pkt 1., jest wymagane jedno z niżej wymienionych świadectw szkolnych:

a) świadectwo ukończenia 7 oddziałów 6 lub 7 klasowej szkoły powszechnej starego ustroju lub
b) świadectwo ukończenia szkoły powszechnej stopnia II lub III nowego ustroju;
c) świadectwo ukończenia szkoły rzemieślniczej lub rzemieślniczo-przemysłowej;
d) inne świadectwo, uznane przez Ministerstwo W. R. i O. P. za równoważne.

II. Od kandydatów, wymienionych w § 1 pkt 2., wymagane jest jedno z niżej wymienionych świadectw:

a) świadectwo ukończenia 6 klas szkoły średniej ogólnokształcącej starego ustroju;
b) świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego nowego ustroju;
c) świadectwo ukończenia 4-letniego gimnazjum zawodowego;
d) inne świadectwo, uznane przez Ministerstwo W. R. i O. P. za równoważne.

§ 4. Kandydaci powinni przedstawić świadectwo odbytej co najmniej 3-letniej praktyki, uznanej przez Ministerstwo W. R. i O. P. za odpowiednią.

§ 5. Dowodem nienagannego sprawowania jest świadectwo niekaralności sądowej kandydata, wystawione przez kompetentną władzę jego miejsca zamieszkania.

§ 6. Egzamin ma wykazać, czy kandydat osiągnął taki poziom przygotowania zawodowego i ogólnego, który odpowiada wymaganiom programowym danej państwowej szkoły zawodowej.

§ 7. Egzaminy organizują Kuratoria Okręgów Szkolnych w czerwcu i lutym.

Miejsca egzaminów ustala Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 8. Kandydaci zwracają się z podaniem do Ministerstwa W. R. i O. P. o dopuszczenie ich do egzaminu dla eksternów i o wskazanie im Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

Podania należy wnosić do dnia 1 grudnia i 1 kwietnia każdego roku. W podaniu należy wskazać typ szkoły, z zakresu programu której kandydat ma składać egzamin.

Do podania poza dokumentami, wymienionymi w § 3, 4 i 5, należy dołączyć:

a) własnoręcznie napisany życiorys z podaniem odbytej nauki i praktyki zawodowej;
b) świadectwo urodzenia;
c) dwie nienaklejone fotografie, opatrzone własnoręcznym podpisem;
d) dowody wpłaconej należności za egzamin.

Przedstawienie danych niezgodnych z rzeczywistością powoduje niedopuszczenie do egzaminu lub skreślenie z listy zdających.

§ 9. Państwową Komisję Egzaminacyjną stanowią:

a) przewodniczący Komisji i jego zastępca (zastępcy), powołani przez Kuratora Okręgu Szkolnego;
b) egzaminatorzy, powołani przez Kuratora Okręgu Szkolnego.

Członkowie Komisji są obowiązani do brania udziału we wszystkich jej posiedzeniach; w wyjątkowych przypadkach powinni uzyskać zwolnienie od przewodniczącego. W sprawach każdego egzaminowanego głosują wszyscy członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

Uchwały na posiedzeniach Komisji Egzaminacyjnej zapadają zwyczajną większością głosów obecnych członków. W razie równości głosów decyduje przewodniczący.

Członkowie Komisji są obowiązani do zachowania w tajemnicy ocen oraz treści obrad Komisji. Do ogłoszenia wyników egzaminu jest upoźniony przewodniczący Komisji lub jego zastępca.

§ 10. Kandydat zdaje egzamin według programu, ustalonego przez Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 11. Egzamin obejmuje część piśmienną, praktyczną i ustną.

I. Kandydaci, wymienieni w § 1 pkt 1., zdają:

a) egzamin piśmienny z języka polskiego, matematyki, technologii i części maszyn (egzamin z części maszyn powinien obejmować obliczenia, szkice odręczne i rysunki wykonawcze);
b) egzamin praktyczny, na którym powinni wykazać umiejętność wykonywania ćwiczeń w zakresie pomiarów warsztatowych, sporządzania charakterystyk obrabiarek, kart kalkulacyjnych obróbki, nastawiania obrabiarek — oraz umiejętność wykonania przedmiotu w zakresie ręcznej i mechanicznej obróbki metali;
c) egzamin ustny — ze wszystkich przedmiotów obowiązującego programu.

II. Kandydaci, wymienieni w § 1 pkt. 2., zdają:

a) egzamin piśmienny z języka polskiego, matematyki, maszyn i urządzeń elektrycznych;
b) egzamin praktyczny, na którym winni wykazać umiejętność pomiarów w zakresie miernictwa elektrycznego, pomiarów maszyn i transformatorów;
c) egzamin ustny ze wszystkich przedmiotów obowiązującego programu.

Ministerstwo W. R. i O. P. może zwolnić kandydata — na podstawie przedstawionych świadectw szkolnych — od niektórych egzaminów oraz — na podstawie świadectw szkolnych i odbytej praktyki — zwolnić w całości lub częściowo od egzaminu z zajęć praktycznych.

§ 12. Tematy egzaminacyjne ustala Komisja Egzaminacyjna.

§ 13. Egzamin piśmienny odbywa się pod kontrolą przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej lub jego zastępcy i jednego lub więcej wyznaczonych przez niego członków Komisji.

Na wypracowania piśmienne z poszczególnych przedmiotów ogólnokształcących wyznacza się po 4 godziny — bez wliczania czasu, zużytego na podyktowanie kandydatom tematów. Na wypracowania piśmienne z przedmiotów zawodowych można wyznaczyć do 3-ch dni po 8 godzin dziennie.

Zdającym wolno przynosić tylko te pomoce naukowe, które wyznaczy przewodniczący Komisji po zasięgnięciu opinii egzaminatorów.

§ 14. Wypracowania egzaminacyjne ocenia właściwy egzaminator. Zaznacza on zalety i braki wypracowania, a umotywaną ocenę wyraża jednym ze stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny. Błędy i ich rodzaj należy zaznaczyć na wypracowaniu. Ocenę ostateczną wypracowania egzaminacyjnego ustala przewodniczący, który może wystawić inną ocenę, niż egzaminator, zmianę tę jednak powinien umotywować piśmiennie przy ustalonej ocenie.

§ 15. Przed egzaminem ustnym Komisja Egzaminacyjna ustala na posiedzeniu listę dopuszczonych do egzaminu.

Do egzaminu ustnego może być dopuszczony kandydat, który otrzymał tylko jedną ocenę niedostateczną na egzaminie piśmiennym.

Przed egzaminem ustnym przewodniczący — w razie potrzeby — dzieli zdających na grupy. Egzamin ustny każdej grupy odbywa się oddzielnie.

§ 16. Do egzaminu ustnego należy przygotować: protokóły egzaminu według załączonego

wzoru z wpisanymi ocenami z egzaminu piśmiennego, wypracowania egzaminacyjne kandydata oraz pomoce potrzebne przy zdawaniu egzaminów.

§ 17. Egzamin ustny odbywa się w zasadzie wobec wszystkich członków Komisji.

Z danego przedmiotu egzaminuje powołany do tego członek Komisji lub — w razie potrzeby — jego zastępca, wyznaczony przez przewodniczącego spośród członków Komisji. Inni członkowie Komisji mogą brać udział w egzaminowaniu za zgodą przewodniczącego.

Przewodniczący ma prawo brać czynny udział w egzaminowaniu z każdego przedmiotu.

Egzamin ustny kandydata ze wszystkich przedmiotów powinien się odbywać w ciągu 2-ch, 3-ch lub 4-ch dni następujących po sobie. Czas trwania egzaminu ustnego jednego kandydata ze wszystkich przedmiotów — z wyjątkiem zajęć praktycznych — nie powinien przekraczać 15-u godzin.

Egzamin z zajęć praktycznych może trwać najdłużej dwa dni po 8 godzin dziennie.

Komisja Egzaminacyjna może dowolnie rozłożyć podany wymiar czasu na dni.

§ 18. Ocenę odpowiedzi ustnej z każdego przedmiotu ustala Komisja Egzaminacyjna na wniosek egzaminatora danego przedmiotu i wyraża ją jednym z czterech stopni, wymienionych w § 14.

§ 19. Bezpośrednio po egzaminie ustnym danej grupy zdających Komisja Egzaminacyjna ustala dla każdego z nich oceny ostateczne ze wszystkich przedmiotów egzaminu na podstawie: 1. wyniku egzaminu piśmiennego i praktycznego, 2. wyniku egzaminu ustnego, 3. ogólnej opinii członków Komisji o jego przygotowaniu ogólnym oraz zawodowym w zakresie danej specjalności. Oceny te wyraża Komisja za pomocą stopni, wymienionych w § 14.

Kandydat zdał egzamin, jeżeli ze wszystkich przedmiotów otrzymał oceny co najmniej dostateczne.

Uchwale Komisji o ostatecznym wyniku egzaminu może się sprzeciwić przewodniczący Komisji. Wówczas sprawa podlega decyzji Kuratorium.

Bezpośrednio po zakończeniu narady i podpisaniu protokółu egzaminów przez członków Komisji przewodniczący ogłasza ostateczny wynik egzaminu każdej grupie zdających.

§ 20. Kandydat, który zdał egzamin, otrzymuje podpisane przez przedwodniczącego i członków Komisji Egzaminacyjnej oraz zaopatrzone pieczęcią Kuratorium Okręgu Szkolnego świadectwo ukończenia danej szkoły zawodowej ze stopniami, ustalonymi w § 18 i 19.

Jeżeli kandydat został zwolniony od egzaminu z niektórych przedmiotów (§ 11), otrzymuje z nich na świadectwie dojrzałości takie stopnie, jakie były wystawione na świadectwie szkolnym, które służyło za podstawę zwolnienia. Poza tym na świadectwie dojrzałości powinno być podane, na jakiej podstawie i z których przedmiotów kandydat został zwolniony od egzaminu. Na świadectwie należy umieścić orzeczenie, że kandydatowi przysługuje prawo używania tytułu, ustalonego w statucie danej państwowej szkoły zawodowej.

§ 21. Odstąpienie od egzaminu w jakiejkolwiek jego części, niestawienie się na egzamin lub skreślenie z listy zdających jest równoznaczne z niezdaniem egzaminu, o ile kandydat nie poda ważnych okoliczności, które przewodniczący uzna za usprawiedliwione. Odstąpienie od egzaminu z powodu choroby powinno być usprawiedliwione świadectwem lekarza urzędowego. W takich przypadkach Komisja Egzaminacyjna rozstrzyga o możliwości ponownego zdawania egzaminu w tym samym okresie.

§ 22. Jeżeli kandydat przystępuje do egzaminu po raz drugi, Komisja Egzaminacyjna jest obowiązana zapoznać się z protokółem jego egzaminu poprzedniego, na podstawie wyników którego może go zwolnić od egzaminu z tych przedmiotów, z których otrzymał oceny co najmniej dobre. Takie zaliczenie części egzaminu poprzedniego może się odbyć tylko raz, po czym kandydat zdaje pełny egzamin.

§ 23. Z posiedzeń Komisji Egzaminacyjnej, oraz z przebiegu egzaminów piśmiennych, praktycznych i ustnych spisuje się protokóły, które podpisują wszyscy członkowie Komisji. Protokóły te, do których dołącza się wypracowania piśmienne, przesyła przewodniczący Komisji do Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Wypracowania piśmienne mogą być zniszczone po upływie 2 lat od czasu zdawania egzaminów.

§ 24. Członkowie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej pobierają za pracę w Komisji wynagrodzenie według norm, ustalonych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 25. Komisja Egzaminacyjna rozwiązuje się po ukończeniu prac, określonych w niniejszym regulaminie.

§ 26. Egzaminy według niniejszego regulaminu mogą być przeprowadzane do roku 1942 włącznie.

Wzór protokółu

PROTOKÓŁ EGZAMINU

dla eksternów szkoły .... dawnego ustroju

Nr ....

(Wypełnia Państwowa Komisja Egzaminacyjna)

Miejsce na fotografię

Nazwisko ....

Imię ....

Urodzon.... dnia .... roku ....

w .... powiatu ....

Religia (wyznanie) ....

Miejsce stałego zamieszkania ....

Adres w czasie egzaminów ....

....

Zdaje egzamin według programu szkoły ....

....

Obiera język obcy nowożytny ....

Wykonane prace konstrukcyjne i inne prace graficzne ....

....

Złożył świadectwa szkolne ....

....

....

Złożył świadectwa odbytej praktyki ....

....

....

....

....

Zwolniony na podstawie ....

....

od egzaminu z przedmiotów ....

....

....

Podpis Przewodniczącego
Państwowej Komisji Egzaminacyjnej lub jego zastępcy

....

ZESTAWIENIE OCEN

Przedmioty egzaminu	Religia	Język polski	itd.	itd.	itd.	itd.	itd.	itd.	itd.
Egzamin piśmienny i praktyczny									
Egzamin ustny									
Ocena ostateczna									

UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

.... zdał.. egzamin....
w zakresie programu szkoły ....

Przewodniczący
Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

....

Członkowie:

....

....

PROTOKÓŁ EGZAMINÓW USTNYCH

Przedmiot egzaminu	Data	Treść pytań i krótka charakterystyka odpowiedzi
Religia		
Język polski		
itd.		
itd.		

Przewodniczący
Państwowej Komisji Egzaminacyjnej:

....

Uwagi:

3.

PODZIAŁ UCZNIÓW NA GRUPY PRZY NAUCZANIU NIEKTÓRYCH PRZEDMIOTÓW W SZKOŁACH ZAWODOWYCH

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 5 maja 1939 r.
III PU-1970/39.

W związku z przekształceniem szkół zawodowych według nowego ustroju i wprowadzeniem nowych programów Ministerstwo ustala od 1 września 1939 roku do odwołania następujące zasady podziału młodzieży na grupy przy nauczaniu niektórych przedmiotów.

A. SZKOŁY PRZEMYSŁOWE

Klasa (oddział), licząca więcej niż 30 uczniów (ennic), może być dzielona na dwie grupy przy nauczaniu niżej wyszczególnionych przedmiotów:

w szkołach przemysłowych wszystkich typów i stopni — rysunki (zawodowe, odręczne, techniczne, techniczne z nauką o rzutach, budow-

lane), kreślenia techniczne, ćwiczenia plastyczne i modelowanie, estetyka, ćwiczenia rysunkowe i plastyczne, zajęcia praktyczne oraz ćwiczenia konstrukcyjne, chemiczne, ceramiczne, technologiczne, elektryczne, teletechniczne, radiotechniczne i fotograficzne; ponadto:

W gimnazjum elektrycznym:

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
podstawy elektrotechniki z miern. . . .	kl. II	4	2
podstawy elektrotechniki z miern. . . .	kl. III	2	2
urządzenia elektryczne	kl. III	3	1
urządzenia elektryczne	kl. IV	4	2
materiałoznawstwo z chemią . . .	kl. I	2	1
fizyka z maszynoznawstwem . . .	kl. I i II	2	1
fizyka z maszynoznawstwem . . .	kl. III	1	1
maszyny elektryczne z pomiarami . .	kl. III	3	2
kier. prąd sil. elektr. z pomiarami .	kl. IV	3	2
kier. tele. i radiotech. elektr. z pom. .	kl. IV	2	2
telefonia		2	2
telegrafia		1	2
radiotechnika		3	2

W czteroletnim gimnazjum mechanicznym:

chemia z materiałoznawstwem . . .		2	1
fizyka z maszynoznawstwem . . .	kl. I i II	2	1
fizyka z „ . . .	kl. III	3	1
fizyka z „ . . .	kl. IV	1	1

W gimnazjum farbiarsko-wykończalniczym:

chemia z ćwiczeniami	wszystkie godziny grupowe:		
fizyka z maszynoznawstwem . . .	kl. I i II	2	1
fizyka z maszynoznawstwem . . .	kl. III i IV	1	1
technologia chemiczno-włókiennicza .	kl. I	2	1

W gimnazjum przędzalniczym, dziewiarskim i tkackim (męskim):

chemia z materiałoznawstwem . . .		2	1
fizyka z maszynoznawstwem . . .	kl. I i II	2	1
fizyka z maszynoznawstwem . . .	kl. III i IV	1	1
technologia	kl. I	2	1

W gimnazjum stolarskim:

materiałoznawstwo i wiadom. z chemii	kl. I	1	1
	kl. II	2	1

W gimnazjum drogowym:

mosty z rysunkami	kl. III	2	1
mosty z rysunkami	kl. IV	2	2
żelazobeton z rysunkami	kl. IV	2	2

W gimnazjum młynarskim:

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
chemiczne analizy badań młynarskich .	kl. III i IV (półr. II)	—	2

W gimnazjum chemicznym:

fizyka z ćwiczeniami	kl. I półr. I	4	2
fizyka z ćwiczeniami	kl. I półr. II	2	2
fizyka z ćwiczeniami	kl. II	2	1

W gimnazjum snycerskim:

materiałoznawstwo i technologia . .	kl. I, II i III	1	1

W trzyletnim gimnazjum mechanicznym:

materiałoznawstwo		3	2

W trzyletnim gimnazjum odlewniczym:

materiałoznawstwo		1	1

W żeńskich gimnazjach krawieckich, bieliźniarskich, koronkarsko - hafciarskich, introligatorskich, dziewiarskich, tkactwa ręcznego oraz na trzyletnich kursach fryzjerskich:

materiałoznawstwo, materiałoznawstwo z chemią, chemia i gospodarstwo domowe

W liceum telekomunikacyjnym:

podstawy elektrotechniki z miernictwem	kl. I	6	2
podstawy elektrotechniki z miernictwem	kl. II	1	1
fizyka	kl. I półr. II	2	2
chemia z materiałoznawstwem . . .	kl. I półr. II	—	2
aparaty i centrale telefoniczne . . .	kl. III półr. I	3	2
urządzenia telegraficzne	kl. III półr. I	1	2
linie teletechniczne	kl. III półr. II	—	2
urządzenia radioelektr.	kl. III półr. II	6	2

W liceum elektrycznym:

podstawy elektrotechniki	kl. I	6	2
podstawy elektrotechniki	kl. II	4	1
maszyny elektryczne i transform. . .	kl. II	4	1
maszyny elektryczne i transform. . .	kl. III	5	3
miernictwo elektryczne	kl. II	1	2
urządzenia elektryczne	kl. II półr. I	5	1
urządzenia elektryczne	kl. II półr. II	5	3
urządzenia elektryczne	kl. III półr. I	6	3
urządzenia elektryczne	kl. III półr. II	6	5
elektryczne oświetl. i ogrzewanie . .	kl. II półr. II	3	1
fizyka	kl. I półr. II	—	2
chemia z materiał.	kl. I półr. II	—	3
budownictwo	kl. III półr. I	1	1

W liceum mierniczym:

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
fizyka	kl. I trymestr II	1	2
geometria wykreślna	kl. I trymestr I	1	1
geometria wykreślna	kl. I trymestr II	—	2
geometria wykreślna	kl. II trymestr I	—	2
kreślenia i obliczenia miernicze	kl. II trymestr I	—	8
kreślenia i obliczenia miernicze	kl. II trymestr II	—	9
regulacje rolne i projektowanie	kl. III trymestr I	—	9
regulacje rolne i projektowanie	kl. III trymestr II	—	11
projektowanie i regulacja osiedli	kl. III trymestr I	3	1
projektowanie i regulacja osiedli	kl. III trymestr II	2	1
melioracje rolne	kl. III trymestr	3	3
budownictwo drogowe i wodne	kl. III trymestr I	1	2
budownictwo drogowe i wodne	kl. III trymestr II	2	2

Polowa praktyka miernicza w III trymestrze we wszystkich klasach — 48 godzin — podział na grupy od 15 do 20 uczniów na nauczyciela.

W liceum budowlanym:

budownictwo	kl. I	—	9
budownictwo	kl. II	—	15
budownictwo	kl. III półr. I	4	19
budownictwo	kl. III półr. II	4	18
materiałoznawstwo	kl. I i II	1	1
fizyka	kl. I półr. II	2	2
geometria wykreślna i perspektywa	kl. I	2	2
statyka z wytrzymałością mater.	kl. II	2	1
żelazobeton	kl. III	2	2
konstrukcje stalowe		1	1

W liceum drogowym:

budownictwo	kl. I półr. II	2	4
budownictwo	kl. II półr. I	2	1
budownictwo	kl. II półr. II	1	2
budownictwo	kl. III	2	2
miernictwo	kl. I półr. II	2	2
materiałoznawstwo		2	1
fizyka	kl. I półr. II	2	2
geometria wykreślna	kl. I półr. I	2	1
geometria wykreślna	kl. I półr. II	1	2
drogi szosowe, gruntowe i miejskie	kl. II półr. I	2	1
drogi szosowe, gruntowe i miejskie	kl. II półr. II	1	2
drogi szosowe, gruntowe i miejskie	kl. III	3	2
koleje	kl. II półr. I	2	1
koleje	kl. II półr. II	1	2
koleje	kl. III	3	2
fundamentowanie	kl. II półr. I	2	1
fundamentowanie	kl. II półr. II	1	2
mosty	kl. II półr. I	2	1
mosty	kl. II półr. II	1	2

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
mosty	kl. III	3	2
statyka i wytrzymałość materiałów .	kl. II	2	2
żelazobeton		2	2

W liceum wodno-melioracyjnym:

budownictwo	kl. I półr. II	2	4
budownictwo	kl. II	1	1
miernictwo	kl. I półr. II	2	2
materiałoznawstwo	kl. I	2	1
fizyka	kl. I półr. II	2	2
geometria wykreślna	kl. I półr. I	2	1
geometria wykreślna	kl. I półr. II	1	2
budownictwo wodne	kl. II półr. I	2	1
budownictwo wodne	kl. II półr. II	1	2
budownictwo wodne	kl. III półr. I	4	2
budownictwo wodne	kl. III półr. II	2	4
melioracje rolne	kl. II	2	2
melioracje rolne	kl. III półr. I	3	2
melioracje rolne	kl. III półr. II	2	3
fundamentowanie	kl. II półr. I	2	1
fundamentowanie	kl. II półr. II	1	2
drogi gruntowe	kl. II	1	1
statyka i wytrzymałość mater. . .	kl. II	2	1
wodociągi, kanalizacja i użytkow. ścieków	kl. II	1	1
wodociągi, kanalizacja i użytkow. ścieków	kl. III	3	2
żelazobeton	kl. III półr. I	3	1
żelazobeton	kl. III półr. II	2	2

W liceum mechanicznym:

fizyka	kl. I półr. II	—	3
chemia techniczna	kl. I półr. II	—	3
wytrzymałość materiałów	kl. II półr. I	6	2
technologia	kl. II półr. I	5	2
technologia	kl. II półr. II	5	4
technologia	kl. III półr. I	4	2
technologia	kl. III półr. II	2	2
części maszyn i konstrukcje stalowe .	kl. II półr. I	4	4
części maszyn i konstrukcje stalowe .	kl. II półr. II	6	10
elektrotechnika	kl. III półr. II	3	2

W liceum lotniczym:

Podział przedmiotów w kl. I — jak w liceum mechanicznym;

technologia metali	kl. II	4	3
technologia metali	kl. III półr. I	4	2
technologia metali	kl. III półr. II	3	2
części maszyn i konstr. stalowe .	kl. II półr. I	3	3
części maszyn i konstr. stalowe .	kl. II półr. II	6	8
części maszyn i konstr. stalowe .	kl. III półr. I	1	1

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
wytrzymałość materiałów	kl. II	5	2
*) mechanika lotnicza	kl. II półr. I	2	1
mechanika lotnicza	kl. II półr. II	2	3
*) badania silników lotniczych . . .	kl. III półr. II	—	3
*) pomiary w locie	kl. III półr. II	—	2
elektrotechnika ogólna i lotnicza . .	kl. III półr. I	2	1
elektrotechnika ogólna i lotnicza . .	kl. III półr. II	4	2

W liceum samochodowym:

Podział przedmiotów w kl. I — jak w liceum mechanicznym.

części maszyn i konstrukcje stalowe .	kl. II półr. I	5	4
części maszyn i konstrukcje stalowe .	kl. II półr. II	5	10
wytrzymałość materiałów	kl. II	5	2
technologia metali	kl. II	4	3
technologia metali	kl. III półr. I	4	2
technologia metali	kl. III półr. II	3	2
elektrotechnika ogólna i samochodowa	kl. III półr. I	2	1
elektrotechnika ogólna i samochodowa	kl. III półr. II	4	2
*) badanie samochodów	kl. III półr. II	—	6

W liceum chemicznym:

chemia analityczna oraz ćwiczenia z analizy jakościowej	kl. I półr. I	—	11
chemia analityczna oraz ćwiczenia z analizy jakościowej	kl. I półr. II	—	13
fizyka	kl. I	4	1
elektrotechnika	kl. III	2	1

W liceum ceramicznym:

budownictwo	kl. I	—	4
budownictwo	kl. II półr. I	—	2
fizyka z ćwiczeniami	kl. I	3	1
chemia z ćwiczeniami	kl. I	3	2
chemia z ćwiczeniami	kl. II	—	6
piece ceramiczne	kl. III	—	8
suszarnie ceramiczne	kl. II półr. I	—	2
suszarnie ceramiczne	kl. II półr. II	—	6
elektrotechnika	kl. II półr. II	—	2

W liceum przemysłu drzewnego:

dendrologia z ćwiczeniami	kl. I półr. I	2	1
dendrologia z ćwiczeniami	kl. I półr. II	1	2
fizyka z ćwiczeniami	kl. I półr. I i II	3	1
chemia techniczna	kl. I półr. II	2	2
technologia drewna	kl. I	1	1
technologia drewna	kl. II	5	3
technologia drewna	kl. III	3	2

*) Podział na grupy przedmiotów oznaczonych *) w zależności od liczby stanowisk.

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
brakarstwo	kl. III półr. I	2	1
brakarstwo	kl. III półr. II	2	2
budownictwo	kl. II półr. I	3	2
budownictwo	kl. II półr. II	5	2
budownictwo	kl. III półr. I	1	1
elektrotechnika	kl. III półr. I	2	2
technologia metali	kl. II półr. II	2	1
zakłady mechaniczne przem. drzewnego	kl. III półr. II	4	4

W liceum przemysłu odzieżowego:

materiałoznawstwo	kl. I	2	2
materiałoznawstwo	kl. II	—	2

W liceum fotograficznym:

chemia	kl. I	2	1
chemia	kl. II	1	2

W szkole hutniczej:

fizyka	kl. I	4	2
fizyka	kl. II	4	1
chemia	kl. I półr. I	3	1
chemia	kl. I półr. II	2	2
chemia	kl. II	4	2
chemia	kl. III	2	4
chemia	kl. IV	—	4
chemia	kl. V	—	8
mechanika techniczna i wytrz. mater. .	kl. III półr. II	2	1
gospodarka cieplna i piece hutnicze .	kl. III	2	1
gospodarka cieplna i piece hutnicze .	kl. IV	4	1
metaloznawstwo	kl. III	2	2
metaloznawstwo	kl. IV	3	2
metaloznawstwo	kl. V	1	2
metalurgia metali niezależnych . .	kl. V	1	2

W szkole górniczej:

fizyka	kl. I	4	2
fizyka	kl. II	3	1
fizyka	kl. III	2	1
chemia	kl. I	1	1
chemia	kl. II	2	1
górnictwo	kl. III półr. II	3	3
górnictwo	kl. IV półr. I	5	2
górnictwo	kl. IV półr. II	5	3
górnictwo	kl. V	4	3
miernictwo górnicze	kl. III półr. II	2	1
miernictwo górnicze	kl. IV półr. II	3	2
miernictwo górnicze	kl. V	—	3
mineralogia, geolog. z petrogr. i paleont.	kl. III	1	1

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
mineralogia, geolog. z petrogr. i paleont.	kl. IV półr. II	2	1
elektrotechnika	kl. IV	3	1
elektrotechnika	kl. V	1	1
mechanika i wytrzymałość mater. . .	kl. II	2	1
mechanika i wytrzymałość mater. . .	kl. III półr. II	5	1

B. SZKOŁY HANDLOWE

W szkołach handlowych, administracyjnych i spółdzielczych wszystkich stopni, klasa (oddział), licząca więcej niż 30 uczniów (uczennic) może być dzielona na 2 grupy przy nauczaniu niżej wyszczególnionych przedmiotów: techniki reklamy, techniki reklamy i propagandy, chemii, biurowości i korespondencji, gospodarstwa domowego oraz 2 godzin towaroznawstwa. Ponadto:

W szkole przysposobienia kupieckiego I stopnia:

organizacja i technika handlu . .		3	2

W gimnazjach kupieckich:

organizacja i technika handlu . . .	kl. I	2	2
organizacja i technika handlu . . .	kl. II	2	2

W trzyletnich liceach handlowych w klasach trzecich na wydziale handlu zagranicznego i bankowym:

język obcy nowożytny I z korespond.	—	4
język obcy nowożytny II z korespond.	—	4

na wydziale korespondencyjnym:

język obcy nowożytny I z korespond.	—	6
język obcy nowożytny II z korespond.	—	6
biurowość i korespondencja	2	2

W trzyletnich liceach administracyjnych na wydziale kolejowym:

nauka telegrafowania	1	2

na wydziale pocztowym:

eksploatacja telekomunikacyjna . . .	3	2

W szkołach przysposobienia spółdzielczego I stopnia:

organizacja i gospodarka spółdzielni .	2	2

W gimnazjach spółdzielczych:

organizacja i gospodarka spółdzielni .	kl. I	3	2
organizacja i gospodarka spółdzielni .	kl. II	2	2

W szkołach handlowych, administracyjnych i spółdzielczych wszystkich stopni podział klasy (oddziału) na grupy podczas nauki pisania na maszynie uzależniony jest od liczby maszyn w szkole.

W liceach handlowych, administracyjnych i spółdzielczych ewentualny podział klas na grupy przy nauczaniu języków obcych nowożytnych, poza wymienionymi powyżej przypadkami, uzależniony jest od decyzji Ministerstwa.

C. SZKOŁY ROLNICZE I OGRODNICZE

W szkołach rolniczych, gospodarstwa wiejskiego, ogrodniczych i leśnych klasę (oddział) podczas zajęć praktycznych można dzielić na grupy, odpowiadające ilości działów gospodarstwa szkolnego. Poza tym można dzielić klasę (oddział), liczącą więcej niż 30 uczniów (ennic), na dwie grupy przy nauczaniu niżej wyszczególnionych przedmiotów:

W szkole ogrodniczej:		Godz. wspólne	Godz. grupowe
botanika	kl. I	3	1
prowadzenie ogrodów ozdobnych	kl. III	1	1
rysunki zawodowe		—	2
W liceach rolniczych:			
nauka o glebie	kl. I	2	1
nauka o glebie	kl. II	3	1
uprawa roślin	kl. II	3	1
uprawa roślin	kl. III	3	1
choroby i szkodniki roślin	kl. II	1	1
hodowla zwierząt	kl. I	2	1
hodowla zwierząt	kl. II	2	2
hodowla zwierząt	kl. III	3	1
przemysł rolny	kl. III	2	1
inżynieria rolna	kl. II	2	1
inżynieria rolna	kl. III półr. I	1	1
inżynieria rolna	kl. III półr. II	2	1
botanika	kl. I	2	1
zoologia	kl. I	2	1
chemia	kl. I	2	3
fizyka	kl. I	2	1
W liceach gospodyń wiejskich:			
hodowla zwierząt	kl. I	2	1
hodowla zwierząt	kl. II	2	1
hodowla zwierząt	kl. III	3	1
towaroznawstwo	kl. II	1	1
przetwórstwo	kl. III	1	2
botanika	kl. I	2	1
zoologia	kl. I	2	1
fizyka	kl. I	1	1
chemia	kl. I	2	3
W liceum leśnym:			
urządzenie lasu	kl. III	5	3
administracja lasu	kl. III półr. II	1	2

			Godz. wspólne	Godz. grupowe
pomiar drzew	kl. II	półr. I	2	2
pomiar drzew	kl. II	półr. II	3	3
miernictwo	kl. II	półr. I	2	2
miernictwo	kl. II	półr. II	3	3
miernictwo	kl. III		2	2
nauka o glebie	kl. I	półr. I	3	1
nauka o glebie	kl. I	półr. II	2	1
nauka o glebie	kl. II	półr. I	2	1
hodowla lasu	kl. II		2	1
hodowla lasu	kl. III		3	1
ochrona lasu	kl. III		2	1
botanika leśna	kl. II	półr. I	1	1
botanika leśna	kl. II	półr. II	2	1
użytkowanie lasu	kl. II	półr. I	1	1
użytkowanie lasu	kl. II	półr. II	2	1
użytkowanie lasu	kl. III		2	1
budownictwo leśne	kl. III		1	1
botanika	kl. I		2	1
botanika	kl. II	półr. I	1	1
zoologia	kl. I		1	1
fizyka	kl. I		2	1
chemia	kl. I		3	2
kreślenie	kl. I		—	3

Gimnazjum rolnicze:

nauka o glebie	kl. I	w półr. I	2	1
nauka o glebie	kl. I	w półr. II	1	1
nauka o glebie	kl. II	w półr. I	1	1
nauka o glebie	kl. II	w półr. II	2	1
uprawa roślin	kl. II		1	1
uprawa roślin	kl. III		2	1
choroby i szkodniki roślin .	kl. II		1	1
hodowla zwierząt	kl. I	w półr. I	2	1
hodowla zwierząt	kl. II		2	2
hodowla zwierząt	kl. III		2	1
organizacja i prowadzenie gospodarstw wiejskich	kl. II	w półr. I	1	1
organizacja i prowadzenie gospodarstw wiejskich	kl. III		3	1
botanika	kl. I	w półr. II	2	1
botanika	kl. II	w półr. I	2	1
zoologia	kl. I		1	1
fizyka	kl. I	w półr. I	3	1
chemia	kl. I	w półr. I	3	3
chemia	kl. I	w półr. II	2	2
matematyka z miernictwem	kl. II	w półr. I	1	1
matematyka z miernictwem	kl. III	w półr. II	1	1

Gimnazjum ogrodnicze:

nauka o glebie	kl. I		1	1
nauka o glebie	kl. II		2	1

		Godz. wspólne	Godz. grupowe
drzewoznawstwo	kl. II	1	1
kwiaciarstwo	kl. III	1	1
choroby i szkodniki roślin	kl. II	1	1
przetwórstwo owoców i warzyw . .	kl. III	1	1
prowadzenie ogrodów ozdobnych . .	kl. III	1	1
organizacja i prowadzenie gospodarstw ogrodniczych	kl. III	3	1
botanika	kl. I	2	2
fizyka	kl. I	2	1
chemia	kl. I	2	2
matematyka z miernictwem . .	kl. II	1	2
rysunki zawodowe	kl. II	—	3

D. SZKOŁY GOSPODARCZE

W szkołach gospodarczych i hotelarskich klasę (oddział), liczącą więcej niż 30 uczniów (ennic), można dzielić na dwie grupy przy nauczaniu niżej wyszczególnionych przedmiotów: zajęcia praktyczne, towaroznawstwo, chemia, estetyka wnętrza, zasady estetyki z ćwiczeniami plastycznymi, estetyka życia codziennego oraz biurowość i korespondencja. Poza tym:

W liceum gospodarczym:

fizyka	kl. I	2	1

W wypadkach wyjątkowych we wszystkich szkołach zawodowych, zależnie od warunków lokalowych i posiadanych pomocy naukowych klasę (oddział) można dzielić na grupy przy mniejszej liczbie uczniów (ennic), niż 30 — za zezwoleniem Kuratorium Okręgu Szkolnego.

Z chwilą wejścia w życie postanowień niniejszego okólnika tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy w sprawach, unormowanych tym okólnikiem.

Podsekretarz Stanu:
S. Maciszewski

4.

NADANIE UPRAWNIEŃ PRYWATNYM SZKOŁOM ŚREDNIM

KURATORIUM O. S. LW.
Lwów
dnia 30 maja 1939 r.
Nr O-13250/39

Minister W. R. i O. P. decyzją z dn. 12 maja 1939 Nr III O-3164/39 i decyzją z dn. 20 maja 1939 Nr II-S-1953/39 nadał:

Na podstawie § 3 rozporządzenia z dnia 4 grudnia 1936 Nr. II-S-8391/36 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 11. poz. 215) — począwszy od roku szkolnego 1939/40 — uprawnienia państwowych gimnazjów ogólnokształcących, przewidziane w § 4 przytoczonego rozporządzenia:

Prywatnemu Polskiemu Gimnazjum Koedukacyjnemu Koła Towarzystwa Szkoły Ludowej w Kosowie.

Prywatnemu Gimnazjum Koedukacyjnemu Żydowskiego Towarzystwa Szkoły Ludowej i Średniej w Stanisławowie

Prywatnemu Gimnazjum Koedukacyjnemu z ukraińskim językiem nauczania Ukraińskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Tarnopolu

Na podstawie § 3 rozporządzenia z dnia 13 grudnia 1937 Nr. II-S-10759/37 (Dz. Urz Min. W. R. i O. P. nr. 14, poz. 413) — począwszy od roku szkolnego 1939/40 — uprawnienia państwowych liceów ogólnokształcących, przewidziane w § 4 przytoczonego rozporządzenia:

Prywatnemu Liceum Koedukacyjnemu w Kolbuszowej

Prywatnemu Liceum Koedukacyjnemu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Turce n. Str.

Prywatnemu Liceum Żeńskiemu Żydowskiego Towarzystwa Szkoły Ludowej i Średniej w Kołomyi

Prywatnemu Liceum Żeńskiemu Towarzystwa Związku Rodzicielskiego w Stryju

Na podstawie § 3 rozporządzenia z dnia 24 stycznia 1939 Nr. II-S 10470/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 1 poz. 4) — począwszy od roku szkolnego 1939/40 — uprawnienia państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli, przewidziane w § 4. przytoczonego rozporządzenia:

Prywatnemu Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli im. Bolesława Prusa we Lwowie

Prywatnemu Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli Związku Nauczycielstwa Polskiego w Stanisławowie

Szkoły średnie ogólnokształcące niewymienione powyżej zachowują swój dotychczasowy stan uprawnień.

Na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 listopada 1938 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. nr. 13, poz. 384) prawa szkół państwowych prywatnym szkołom zawodowym, wyszczególnionym w załączonym wykazie.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Dr T. Kupczyński

SZKOŁY PRZEMYSŁOWE

Borysław	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Tow. Szkoły Ludowej
—	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Tow. Szkoły Ludowej
Brzeżany	Prywatna Szkoła Stolarska Tow. Szkoły Zawodowej
Drohobycz	Prywatne Liceum Mechaniczne Tow. Szkoły Technicznej
—	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Mechaniczne Tow. Szkoły Technicznej
—	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Krawieckie Żeńskie im. E. Orzeszkowej Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet
Kołomyja	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet
Lackie Małe	Prywatna Szkoła Przysposobienia Krawiecko-Bieliźniarskiego S. S. Opatrzności Bożej
Lwów	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Spółdzielni „Trud"
—	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Krawieckie Żeńskie S. S. Opatrzności Bożej
—	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie z ukraińskim językiem nauczania Zgrom. SS. Bazylianek
—	Prywatne Gimnazjum Mechaniczne im. Dra A. Korkisa Stow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej
—	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Stow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej
—	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Stow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej
—	Prywatna Szkoła Stolarska im. Dra A. Korkisa Stow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej
Przemyśl	Prywatne Żeńskie Gimnazjum Krawieckie Tow. Szkoły Ludowej
—	Prywatne Żeńskie Gimnazjum Krawieckie Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej
—	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej
—	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Tow. Szkoły Ludowej
Rawa Ruska	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Tow. Szkoły Ludowej
Rzeszów	Prywatne Żeńskie Gimnazjum Krawieckie Tow. Szkoły Ludowej
—	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Mechaniczne Tow. Prywatnej Szkoły Przemysłowej w Rzeszowie
Sambor	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Tow. Szkoły Zawodowej Żeńskiej
—	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Tow. Szkoły Zawodowej Żeńskiej
—	Prywatna Żeńska Szkoła Krawiecka Fundacji Ozjasza Gotthelfa
Stalowa Wola	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Mechaniczne Zakładów Południowych
Stanisławów	Prywatne Żeńskie Gimnazjum Krawieckie Tow. Szkoły Przemysłowej
—	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Związku „Wuzet"
—	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Bieliźniarskie Żeńskie Związku „Wuzet"
—	Prywatna Szkoła Mechaniczna Tow. Popierania Szkół i Kursów Zawodowych
—	Prywatna Szkoła Mechaniczna Związku dla szerzenia wykształcenia zawodowego wśród Żydów w Małopolsce „Wuzet"
—	Prywatna Szkoła Krawiecko-Bieliźniarska Tow. Szkoły Przemysłowej
Stryj	Prywatne 3-klasowe Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet

—	Prywatna Męska Szkoła Mechaniczna Tow. Warsztatów Rękodzielniczych dla młodzieży żydowskiej
Tarnopol	Prywatne Gimnazjum Krawieckie Żeńskie Tow. Szkoły Ludowej
Żółkiew	Prywatna Szkoła Krawiecko - Bieliźniarska Tow. Szkoły Ludowej

SZKOŁY HANDLOWE

Borysław	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Przyjaciół Szkoły Handlowej
Brody	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Deodata Loewina
Brzeżany	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej
Czortków	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Ludowej
Dolina	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia T. Szkoły Handlowej
Dynów	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia T. S. L.
Drohobycz	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej
Halicz	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia T. Szkoły Handlowej
Handzlówka	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Spółdzielczego I stopnia T. S. L.
Jarosław	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej
Jaworów	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Spółdzielczego I stopnia Tow. „Ridna Szkoła"
Jaworów, Małe	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego II stopnia Tow. „Ridna Szkoła"
Kołomyja	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej
Leżajsk	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia T. Szkoły Handlowej
Lwów	Prywatne Koedukacyjne Liceum Handlowe Tow. Liceum Handlowego
—	Prywatne Męskie Liceum Spółdzielcze Tow. Oświaty Zawodowej
—	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej
—	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie U. T. P. „Ridna Szkoła"
—	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Żyd. Tow. Szkoły Handlowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia Żydowskiego Tow. Szkoły Handlowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Spółdzielczego I stopnia Tow. Oświaty Zawodowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego II stopnia Tow. Szkoły Handlowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego II stopnia T. Oświaty Zawodowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Administracyjno - Handlowego Żydowskiego Tow. Szkoły Handlowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Administracyjno - Handlowego T. „Ridna Szkoła"

Przemyśl	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Administracyjno - Handlowego T. Liceum Handlowego
Rozwadów	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkół Zawodowych
Rzeszów	Prywatne Koedukacyjne Liceum Handlowe Tow. Szkoły Ludowej
—	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Ludowej
Sambor	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej
—	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Fundacji Ozjasza Gotthelfa
Sanok	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Związku Nauczycielstwa Polskiego
Sokal	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Eli Freundlich
Stanisławów	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia T. Szkoły Handlowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Administracyjno - Handlowego T. Szkoły Handlowej
Stryj	Prywatne Koedukacyjne Liceum Handlowe Franciszka Świderskiego
—	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Handlowej
Tarnopol	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Tow. Szkoły Ludowej
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia Lwowskiego Tow. Rolniczego
Trembowla	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia T. S. L.
Złoczów	Prywatne Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Zw. Pracy Obywatelskiej Kobiet
—	Prywatna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego I stopnia L. T. R.

SZKOŁY ROLNICZE

Jazłowiec	Prywatne Liceum Gospodarstwa Wiejskiego — Zgromadzenia S. S. Niepokalanek
Kałusz	Prywatna Żeńska Roczna Szkoła Rolnicza T-wa Gospodarczego Wykształcenia Kobiet we Lwowie
Korczyna	Prywatna Żeńska Roczna Szkoła Rolnicza Zgrom. Sióstr Służebnic Najśw. Serca Jezusowego
Pohorce	Prywatna Żeńska Roczna Szkoła Rolnicza T-wa Gospodarczego Wykształcenia Kobiet we Lwowie
Przemyśl	Prywatna Żeńska Roczna Szkoła Rolnicza Zgrom. Sióstr Służebnic Najśw. Serca Jezusowego
Snopków	Prywatny Instytut Gospodarczego Kształcenia Kobiet T-wa Gospodarcz. Wykształcenia Kobiet we Lwowie
Witków	Prywatna Żeńska Roczna Szkoła Rolnicza T-wa Gospodarczego Wykształcenia Kobiet we Lwowie

SZKOŁY GOSPODARCZE

Kołomyja	Prywatna Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym I stopnia Związku „Wuzet"
Lwów	Prywatna Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym I stopnia Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej

Przemyśl	Prywatna Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym I stopnia T-wa Szkoły Ludowej
Rzeszów	Prywatna Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym I stopnia T-wa Szkoły Ludowej
Stanisławów	Prywatna Szkoła Przysposobienia w Gospodarstwie Rodzinnym I stopnia T-wa Szkoły Przemysłowej

5.

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW PAŃSTWOWYCH KOMISYJ EGZAMINACYJNYCH W SZKOŁACH ZAWODOWYCH*)

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 8 maja 1939 r.
(III O-3116/39)

W sprawie wynagrodzenia członków państwowych komisyj egzaminacyjnych w szkołach zawodowych ustanawiam, co następuje:

I) Należność za egzamin wpłacać należy do dyrekcji szkoły w której odbywa się egzamin za pośrednictwem P. K. O. lub bezpośrednio;

II) Fundusz powstały z wpłaconych należności za dany egzamin dzieli się pomiędzy członków komisji egzaminacyjnej i osób zajętych przy organizacji i przeprowadzaniu egzaminu.

III) Dyrekcja szkoły, w której odbywa się egzamin oblicza wysokość wynagrodzenia i wypłaca je po zakończeniu egzaminu;

IV) Wpływy i wydatki z funduszu opłat za egzaminy przeprowadzają dyrekcje szkół przez swoje książki rachunkowe.

Do pktu I)

1) Powyższe postanowienia dotyczą egzaminu dojrzałości w liceach zawodowych, egzaminu ukończenia gimnazjum zawodowego, egzaminu dla eksternów w liceach zawodowych i egzaminu dla eksternów w szkołach technicznych, handlowych, średnich rolniczych, ogrodniczych i leśnych dawnego ustroju, P. Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie, P. Szkoły Ogrodnictwa w Poznaniu oraz w niższych szkołach ogrodniczych dawnego ustroju.

2) Taksy za egzaminy wymienione w pkcie 1), których wysokość określa zarządzenie o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych powinny być wpłacane zarówno przez uczniów szkół państwowych i niepaństwowych, jak i przez eksternów na konto czekowe szkoły w P. K. O. W przypadku gdy szkoła nie posiada konta w P. K. O. uczniowie wpłacają taksy egzaminacyjne bezpośrednio do dyrekcji szkoły za pokwitowaniem.

Przy wyznaczaniu eksternom szkoły, przy której mogą oni zdawać egzamin, Kuratorium Okr. Szk. obowiązane jest podać nr. konta czekowego tej szkoły. Należność za egzamin powinna być wpłacona najpóźniej na 2 dni przed terminem składania egzaminu. — Dowody wpłacenia należności powinny być przedłożone w dyrekcji szkoły najpóźniej w przeddzień egzaminu.

---

*) Sprostowanie w sprawie niniejszego okólnika, zobacz str. 227.

3) Uczeń (ekstern), który nie przedstawi w oznaczonym wyżej terminie dowodu wpłacenia taksy egzaminacyjnej nie może przystąpić do składania egzaminu.

Do pkt. II)

1) Wynagrodzenie za pracę, podjętą celem przeprowadzenia egzaminu, otrzymują:
   a) przewodniczący państwowej komisji egzaminacyjnej,
   b) dyrektor szkoły, jeżeli nie jest równocześnie przewodniczącym państwowej komisji egzaminacyjnej,
   c) nauczyciele, instruktorzy i asystenci (danej szkoły i delegowani), którzy brali udział w egzaminowaniu,
   d) sekretarz (pomoc kancelaryjna) szkoły,
   e) służba (woźni), jeżeli spełnia funkcje służbowe (utrzymanie porządku) przy przeprowadzaniu egzaminu.
2) Za dyżur przy egzaminie pisemnym nie wypłaca się osobnego wynagrodzenia.
3) Przy ustalaniu ilości punktów dla poszczególnych członków komisji egzaminacyjnej bierze się pod uwagę tylko rzeczywiście przeprowadzony egzamin; w razie więc usunięcia lub odstąpienia kandydata od egzaminu lub zwolnienia od egzaminu z danego przedmiotu, odpowiednio zmniejszy się ogólna ilość punktów, przypadających za egzamin tego kandydata.
4) Za egzamin eksterna, którego zwolniono od taksy egzaminacyjnej, otrzymuje egzaminator normalne wynagrodzenie według zasad, ustalonych w punkcie III.
5) Zwolnień od opłat egzaminacyjnych udziela Kuratorium Okręgu Szkolnego i zaznacza to w piśmie, dopuszczającym eksterna do egzaminu i w piśmie do przewodniczącego państwowej komisji egzaminacyjnej.

Do pkt. III.

1) Dyrektor szkoły, w której się odbywa egzamin, oblicza wysokość wynagrodzenia i wypłaca należność bezpośrednio po zakończeniu egzaminu.
2) Obliczenie wysokości wynagrodzenia należy oprzeć na następujących zasadach:

   Fundusz, powstały z wpłaconych należności za egzamin w danej szkole, dzieli się przez ilość punktów i wyprowadza się w ten sposób równoważnik jednego punktu w złotych i groszach. Ilość punktów oblicza się, sumując punkty, przypadające na każdego członka komisji egzaminacyjnej, sekretarza i woźnego od jednego ucznia (eksterna), przyjmując za podstawę, że otrzymuje punktów:

   a) przewodniczący komisji egzaminacyjnej 3
   b) dyrektor szkoły, jeżeli nie jest przewodniczącym komisji egzaminacyjnej 1
   c) nauczyciel; za egzamin piśmienny z przedmiotów zawodowych w skład których wchodzą obliczenia i kreślenia od każdego przedmiotu . . . . $1^1/_2$
      za pozostałe egzaminy piśmienne 1
      za egzamin ustny 1
      za egzamin z rysunków 1
      za egzamin praktyczny za każdy dzień egzaminu . . . 2

d) instruktor lub asystent za egzamin praktyczny za każdy dzień egzaminu 1
e) sekretarz . . . . $^2/_3$
f) woźni . . . . $^1/_3$

3) Diety i koszta podróży osób, delegowanych na egzamin w charakterze przewodniczącego komisji egzaminacyjnej lub egzaminatora, pokrywa Kuratorium z kredytu na koszta podróży służbowych.

Postanowienia niniejszego okólnika wchodzą w życie z dniem 1 maja 1939 r.

Równocześnie tracą moc dotychczasowe przepisy w tych sprawach sprzeczne z postanowieniami niniejszego okólnika.

1 zał.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do Nr III O-3116/39.

WZÓR OBLICZENIA

Liceum handlowe

Zdaje egzamin 30 uczniów, z czego:

egzamin normalny z przedmiotów objętych egz. dojrzałości	25	uczniów
nie zdało egzaminu piśmiennego z 2 przedmiotów . . .	5	„
nie złożyło egz. piśm. z jęz polskiego i zdaje dodatkowo egzamin ustny	4	„
nie złożyło egz. piśm. z księgowości i zdaje dodatkowo egzamin ustny	6	„

Obliczenie:

przewodniczący	30 ucz. × 3 p. =	90 p.	= 90 zł.
dyrektor (jeżeli nie jest przewodnicz.)	30 ucz. × 1 p. =	30 p.	= 30 zł.
egzamin piśmienny:			
język polski	30 ucz. × 1 p. =	30 p.	= 30 zł.
księgowość	30 ucz. × 1 p. =	30 p.	= 30 zł.
egzamin ustny:			
organizacja i technika handlu . . .	25 ucz. × 1 p. =	25 p.	= 25 zł.
towaroznawstwo	25 ucz. × 1 p. =	25 p.	= 25 zł.
język obcy z korespondencją	25 ucz. × 1 p. =	25 p.	= 25 zł.
język polski	4 ucz. × 1 p. =	4 p.	= 4 zł.
księgowość	6 ucz. × 1 p. =	6 p.	= 6 zł.
administracja:			
sekretarz	30 ucz. × 2/3 p. =	20 p. × 1	= 20 zł.
woźny	30 ucz. × 1/3 p. =	10 p. × 1	= 10 zł.
	Razem	295 p.	295 zł.

Wpłaty: 30 ucz. po 10 zł = 300 zł;

wartość punktu: 300 : 295 = 1 zł i pozostaje 5 zł reszty do proporcjonalnego podziału pomiędzy poszczególne osoby.

Liceum ogólno-mechaniczne

Zdaje egzamin 30 uczniów, z czego:
egzamin z przedmiotów normalnie objętych egzaminem dojrz. . . . 26
nie zdało egzaminu piśmiennego 8 uczniów, z których jednak nie dopuszczono do egzaminu ustnego tylko 4, zatem dodatkowy egzamin ustny zdaje uczniów 4
nie dopuszczono do egzaminu 4; silniki parowe wybrało 12 uczniów, silniki spalinowe 14.

Obliczenie:

przewodniczący, którym jest dyrektor szkoły:	30 ucz. × 3 p. =	90 p. =	103,50 zł.
egzamin piśmienny:			
język polski	30 ucz. × 1 p. =	30 p. =	34,50 zł.
egzamin ustny:			
technologia	26 ucz. × 1 p. =	26 p. =	29,90 zł.
kotły parowe	26 ucz. × 1 p. =	26 p. =	29,90 zł.
dźwignice i urządzenia transp. . . .	26 ucz. × 1 p. =	26 p. =	29,90 zł.
silniki parowe i gospod. cieplna . .	12 ucz. × 1 p. =	12 p. =	13,80 zł.
silniki spalinowe i gospod. cieplna .	14 ucz. × 1 p. =	14 p. =	16,00 zł.
język polski	4 ucz. × 1 p. =	4 p. =	4,60 zł.
administracja:			
sekretarz	30 ucz. × 2/3 p. =	20 p. =	23,00 zł.
woźny	30 ucz. × 1/3 p. =	10 p. =	11,50 zł.
	Ogółem	258 p.	296,70 zł.

Wartość punktu:

$$\frac{10 \times 30}{258} = \text{ok. } 1 \text{ zł } 15$$

Uwaga: różnicę zł 3.30 dzieli się proporcjonalnie pomiędzy poszczególne osoby.

6.

WZORY ŚWIADECTW DOJRZAŁOŚCI DLA LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I ŚWIADECTW UKOŃCZENIA GIMNAZJUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
dnia 27 kwietnia 1939 r.
II S-3040/39.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego opracowało świadectwa dojrz łości dla liceów ogólnokształcących i świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego i oddało je do wykonania Drukarni Państwowej w Warszawie.

1. Dla każdego wydziału liceum z polskim językiem nauczania ustalono odrębne świadectwo dojrzałości (4 rodzaje świadectw dla szkół państwowych i 4 dla szkół prywatnych z uprawnieniami), zaś dla liceów prywatnych bez uprawnień i dla eksternów świadectwo dojrzałości, wspólne dla wszystkich wydziałów.

Świadectwa dojrzałości dla szkół mniejszości narodowych zostały opracowane: dla liceów państwowych z ruskim i niemieckim językiem nauczania oraz prywatnych z uprawnieniami — z ukraińskim, rosyjskim i niemieckim językiem nauczania — z uwzględnieniem tych wydziałów, które obecnie istnieją.

2. Świadectwo ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego z polskim językiem nauczania zostało opracowane osobno dla szkół państwowych i osobno dla prywatnych z uprawnieniami.

Dla szkół prywatnych bez uprawnień i dla eksternów zostało opracowane osobne świadectwo egzaminu ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego.

Dla szkół mniejszości narodowych opracowano świadectwa ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego dla szkół: państwowych z ruskim i niemieckim językiem nauczania, dla prywatnych z uprawnieniami — z ukraińskim, rosyjskim niemieckim językiem nauczania.

3. Świadectwa końcowe (dojrzałości i egzaminu ukończenia gimnazjum) dla szkół prywatnych bez uprawnień opracowano w języku polskim. Szkoły mniejszości narodowych mogą wydawać swym uczniom świadectwa w polskim i w języku nauczania szkoły, jeżeli przedstawiony przez szkołę wzór świadectwa zostanie zatwierdzony przez Kuratorium. Proponowany wzór świadectwa powinien odpowiadać analogicznemu świadectwu szkół z polskim językiem nauczania, przy czym tekst polski powinien być umieszczony na 1 i 3 stronie arkusza, zaś tekst niepolski — na 2 i 4 stronie. Wykonanie takiego świadectwa należy kierować do Drukarni Państwowej w Warszawie.

4. Wymienione świadectwa można nabywać w Drukarni Państwowej w Warszawie i Poznaniu oraz w Państwowym Wydawnictwie Książek Szkolnych we Lwowie. Przy nabywaniu tych świadectw należy zastosować się do wskazówek, podanych w okólniku Nr 69 z dnia 7 sierpnia 1935 r. (I Praw-2072/114/35) w sprawie zamawiania i nabywania świadectw i druków o charakterze dokumentu urzędowego.

Dyrektor Departamentu:
Dr M. Pollak

7.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorium O. S. L.

Minister W. R. i O. P. powierzył Starzeckiemu Władysławowi, nauczycielowi Państw. Liceum i Gimnazjum im. K. Szajnochy we Lwowie, pełnienie obowiązków wizytatora szkół w Kuratorium O. S. L. na czas od 1 maja 1939 do odwołania (Nr. B. P. — 9950/39 z dn. 12 maja 1939).

Instruktorzy

Kurator O. S. Lw. mianował:

= Brodowicza Michała, kontraktowego instruktora Państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego w Kołomyi, instruktorem tymczasowym Państw. Gimnazjum Stolarskiego w Kolomyi z dn. 1 czerwca 1939 (Nr. B. P. 18491/39 z dn. 10 maja 1939).

= Struzika Bonifacego, kontraktowego instruktora Państw. Szkoły Stolarskiej w Rudniku n. Sanem, instruktorem tymczasowym Państw. Szkoły Stolarskiej w Rudniku n. S. z dn. 1 maja 1939 (Nr. B. P. — 14098/39 z dn. 14 kwietnia 1939).

Szkolnictwo powszechne

Przeniesieni: Błaszków Bronisław, kierownik publ. szkoły powszechnej nr. 2 w Mogielnicy, pow. Trembowla, na własną prośbę na stanowisko nauczyciela do publ. szkoły powsz. nr. 1 w Mogielnicy.

Przeniesieni w stan spoczynku: Berlas Dawid, kierownik publ. szkoły powszechnej we Lwowie — Burkiewicz Leon, kierownik publ. szkoły powszechnej w Polikówce, pow. Rzeszów — Frankowski Karol, kierownik publ. szkoły powszechnej w Lubli, pow. Krosno — Hruby Ludwik, kierownik publ. szkoły powszechnej w Matyjowcach, pow. Kołomyja — Musianowicz Antoni, kierownik publ. szkoły powszechnej w Warworyńcach, pow. Trembowla — Nawratilówna Maria, kierowniczka publ. szkoły powszechnej w Cuniowie, pow. Gródek Jag. — Puczyński Andrzej, kierownik publ. szkoły powszechnej w Czajkowicach, pow. Rudki — Słobodzian Bazyli, kierownik publ. szkoły powszechnej w Snowidowie, pow. Buczacz — Sobański Karol, kierownik publ. szkoły powszechnej w Wołkowie, pow. Przemyślany — Terebeniec Dymitr, kierownik publ. szkoły powszechnej w Makowisku, pow. Jarosław — Till Feliks, kierownik publ. szkoły powszechnej w Potyliczu, pow. Rawa Ruska — Weissowa Helena, kierowniczka publ. szkoły powszechnej w Tarnobrzegu — Wesołowska Aniela, kierowniczka publ. szkoły powszechnej w Puźnikach, pow. Buczacz — Władyka Antoni, kierownik publ. szkoły powszechnej we Lwowie.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące

Kurator O. S. Lw. powierzył:

= Schutterowi Ottonowi, nauczycielowi VII Państw. Liceum i Gimnazjum we Lwowie, pełnienie obowiązków dyrektora tejże szkoły (Nr B. P. 18957/39 z dn. 22 kwietnia 1939).

=Stofflowi Adamowi, profesorowi III Państw. Liceum i Gimnazjum w Tarnopolu, pełnienie obowiązków dyrektora tejże szkoły (Nr B. P. 17313/39 z dn. 22 kwietnia 1939).

8.

WIZYTATORZY NAUKI RELIGII

Greckokatolicki Ordynariat Biskupi w Przemyślu mianował w miejsce ks. Dymitra Bazylaka wizytatorem nauki religii w szkołach żółkiewskiego dziekanatu ks. Wasyla Sklepkowycza, proboszcza w Zameczku.

9.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Ledwożyw Zofia, nauczycielka publ. szkoły powszechnej w Świrzu, pow. Przemyślany, zmarła dn. 2 kwietnia br. w 32 roku życia, a 12 służby.

Nowicki Dominik, nauczyciel publ. szkoły powszechnej w Terebniach, pow. Jarosław, zmarł tragiczną śmiercią dn. 3 kwietnia br. w 30 roku życia, a 4 służby.

Dr Rudkowski Teodor, profesor VI Państw. Liceum i Gimnazjum we Lwowie, zmarł dn. 2 maja br. w 55 roku życia, a 19 służby.

Sopotnicki Piotr, nauczyciel publ. szkoły powszechnej w Połonicznej, pow. Kamionka Strumiłowa, zmarł śmiercią tragiczną dn. 1 maja br. w 41 roku życia, a 18 służby.

Szamocki Stanisław, nauczyciel publ. szkoły powszechnej w Busku, pow. Kamionka Strumiłowa, zmarł dn. 19. marca br. w 32 roku życia, a 10 służby.

Złotnicka Anna, nauczycielka publ. szkoły powszechnej Nr 40 we Lwowie, zmarła dn. 19 kwietnia br. w 55 roku życia, a 35 służby.

†

TADEUSZ SAS LESZCZYŃSKI

dyrektor III Państw. Liceum i Gimnazjum im. M. Kopernika w Tarnopolu, odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, zmarł dn. 4 kwietnia 1939 w Lubaczowie, w 57 roku życia.

Urodzony na Podolu, w Bazarze, pow. czortkowskim, uczęszczał do szkół średnich w Złoczowie i Buczaczu. Studia filozoficzne odbywał na Uniwersytecie J. K. we Lwowie, specjalizując się w filologii klasycznej i języku polskim. Pracę nauczycielską rozpoczął w r. 1907 w Państw. Gimnazjum w Kołomyi. W r. 1927 mianowany dyrektorem III Państw. Gimnazjum w Tarnopolu, rozwinął całą swą zapobiegliwość i troskliwość w kierunku postawienia powierzonego Mu zakładu na poziomie odpowiadającym wymaganiom nowoczesnej polskiej szkoły.

Szczerze szkole oddany, gorącym sercem umiłował też młodzież. Wiele zdziałał dla niej jako długoletni prezes Tow. Przyjaciół Związku Harcerstwa Polskiego, w uznaniu czego Lwowski Zarząd Z. H. P. nadał Mu w r. 1936 zaszczytny tytuł „działacza harcerstwa".

Zmarły przez szereg lat brał również żywy i serdeczny udział w pracy społecznej, zwłaszcza w pracach Koła T. S. L., gdzie prowadził sekcję bursy, a po jej likwidacji referat pomocy niezamożnym uczniom szkół średnich pochodzenia włościańskiego. Był też członkiem Komisji Rewizyjnej Związku Okręgowego T. S. L.

Każdej pracy, której się podejmował, oddawał się z całym poświęceniem i wykonywał ją z rzetelnością, właściwą Jego kryształowemu charakterowi.

Cześć Jego pamięci.

11.

KONKURSY

na stanowiska kierowników szkół powszechnych

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
1	Babińce ad Krzywcze	Borszczów	I	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	200 sążni	
2	Filipkowce	"	I	"	"	3 izby	13 a	
3	Gusztyn	"	I	"	"	3 izby	1 ha 16 a	
4	Horoszowa	"	II	"	"	3 izby	2 morgi	
5	Iwanie Puste	"	II	"	"	3 izby	1 morg	
6	Niwra	"	II	"	"	—	2 morgi	
7	Oleksińce	"	I	"	"	4 izby	—	
8	Paniowce	"	I	"	"	3 izby	$1^1/_2$ morga	
9	Piłatkowce	"	I	"	"	1 izba	7 a pola 281 m² ogr.	
10	Piszczatyńce	"	II	"	"	2 izby	1 ha	
11	Skowiatyn	"	I	"	"	3 izby	87 a	
12	Strzałkowce	"	I	"	"	3 izby	59 a	
13	Szerszeniowce	"	II	"	"	—	0·5 ha	
14	Turylcze	"	II	"	"	3 izby	168 a	
15	Wierzchniakowce	"	I	"	"	3 izby	1 morg	
16	Wolkowce ad Borszczów	"	II	"	"	3 izby	$16^1/_2$ a	
17	Barycz	Brzozów	II	"	polski	—	1,1 ha	
18	Blizne	"	III	"	"	3 izby	—	
19	Domaradz-Zatyle	"	I	"	"	2 izby	—	
20	Golcowa Różanka	"	I	"	"	3 izby	—	
21	Grabówka	"	I	"	polski i ruski	3 izby	—	
22	Hłudno	"	II	"	"	—	0,2 ha	
23	Hłudno	"	I	"	polski	—	—	
24	Łubno	"	I	"	ruski	—	—	
25	Wesoła	"	III	"	polski	3 izby	0,8 ha	
26	Wydrna	"	I	"	"	3 izby	—	
27	Dobropole	Buczacz	II	"	"	—	$1^1/_4$ morga	
28	Dubienko	"	I	"	"	2 izby	12 a	
29	Barysz (Gułyszyna) Nr 2	"	I	"	polski i ruski	2 izby	56 a	
30	Huta Stara	"	I	"	polski	2 izby	8 a	
31	Jarhorów	"	I	"	polski i ruski	m. w bud.	—	
32	Jezierzany	"	I	"	"	2 izby	67 a	
33	Korościatyn	"	I	"	polski	3 izby	44 a	
34	Kośmierzyn	"	I	"	polski i ruski	2 izby	61 a	
35	Kowalówka	"	II	"	polski	2 izby	7 a	
36	Leszczańce	"	II	"	polski i ruski	2 izby	—	
37	Medwedowce	"	II	"	"	2 izby	2 morgi	
38	Nowosiółka Jazłowiecka	"	I	"	"	2 izby	7 a	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika: mieszkanie	Do użytku kierownika: grunt	Uwaga
39	Nowostawce	Buczacz	I	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	$1\frac{1}{4}$ morga	
40	Olesza	„	I	„	„	2 izby	1 morg	
41	Ostra	„	I	„	polski	2 izby	0·1 ha	
42	Porchowa	„	II	„	polski i ruski	3 izby	10 a	
43	Koropiec (Przewoziec) Nr 2	„	I	„	„	2 izby	30 a	
44	Rzepińce	„	II	„	„	2 izby	85 a	
45	Skomorochy Nr 2	„	I	„	ruski	—	$\frac{1}{4}$ morga	
46	Trościańce	„	II	„	polski	3 izby	1 ha	
47	Trybuchowce Nr 2	„	II	„	polski i ruski	—	—	
48	Weleśniów	„	I	„	polski	2 izby	$1\frac{1}{2}$ morga	
49	Zadarów	„	II	„	polski i ruski	2 izby	—	
50	Żnibrody	„	I	„	polski	1 izba	32 a	
51	Żyznomierz	„	II	„	polski i ruski	2 izby	108 a	
52	Biała Nr 1	Czortków	III	„	„	4 izby	4310 m^2 ogr. $1\frac{1}{2}$ m. pola	Pożąd. W. K. N.
53	Kolędziany Nr 2	„	II	„	polski	3 izby	—	
54	Krzywołuka	„	I	„	polski i ruski	m. w bud.	$1\frac{3}{4}$ morga	
55	Miłowce	„	I	„	„	3 izby	0·6 ha	
56	Mszana	Gródek Jagiell.	III	„	polski i ruski	3 izby	2000 m^2	Konkurs drugi
57	Suchowola	„	II	„	polski	2 izby	—	
58	Jakubówka	Horodenka	II	„	polski i ruski	3 izby	—	Konk. czwarty
59	Horodenka Nr 1	„	III	„	polski	—	—	
60	Horodenka Nr 3	„	II	„	polski i ruski	—	—	
61	Czernelica	„	III	„	„	—	55·78	
62	Dąbki	„	II	„	„	—	50 a	
63	Harasymów	„	II	„	„	2 izby	—	
64	Jasienów Polny Nr 1	„	I	„	polski	3 izby	50 a	
65	Jasienów Polny Nr 2	„	I	„	polski i ruski	—	—	
66	Kopaczyńce	„	I	„	„	3 izby	—	
67	Korniów	„	I	„	„	3 izby	—	
68	Kunisowce	„	I	„	ruski	2 izby	—	
69	Michalcze	„	II	„	polski	2 izby	20 a lasu 120 a	
70	Niezwiska	„	I	„	polski i ruski	3 izby	60 a	
71	Olchowiec	„	I	„	„	—	—	
72	Olejowa Korolówka	„	II	„	„	—	113·21	
73	Targowica Polna	„	II	„	ruski	—	—	
74	Toporowce	„	III	„	polski i ruski	3 izby	65 a	
75	Tyszkowce	„	III	„	„	—	42 a 72 m^2	
76	Żabokruki	„	I	„	„	2 izby	—	
77	Zarzecze	Jarosław	II	„	polski	2 izby	12 s	
78	Chotyniec	Jaworów	II	„	polski i ruski	3 izby	—	Konkurs drugi
79	Bania Berezów	Kołomyja	II	„	„	2 izby	—	
80	Berezów Niżny	„	I	„	„	2 izby	56 a	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z k o ł y			mieszkanie	grunt	
81	Ceniawa Nr 1	Kołomyja	I	koedukacyjna	polski	—	—	
82	Debesławce	„	I	„	polski i ruski	5 izb	—	
83	Gwoździec	„	III	„	polski	—	—	
84	Kamionki Wielkie Nr 3	„	I	„	„	3 izby	—	
85	Kołomyja Nr 6	„	III	żeńska	„	—	—	
86	Kujdańce	„	I	„	polski i ruski	3 izby	43 a	
87	Lucza	„	I	„	„	3 izby	—	
88	Michałków	„	I	„	polski	3 izby	—	
89	Młodiatyn	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
90	Rosochacz	„	III	„	„	—	71 a	
91	Św. Stanisław Nr 1	„	I	„	polski	2 izby	103 a	
92	Św. Stanisław Nr 3	„	I	„	„	—	18 a	
93	Szeparowce	„	I	„	polski i ruski	3 izby	110 a	
94	—	—	—	—	—	—	—	
95	Zahajpel	Kołomyja	I	„	polski i ruski	2 izby	16 a	
96	Czerhanówka	Kosów Huculski	I	„	„	3 izby	—	
97	Prokurawa	„	I	„	ruski	3 izby	—	
98	Rożen Mały	„	I	„	polski i ruski	3 izby	16 a las 20 a	
99	Rożnów Nr 4	„	I	„	„	—	—	
100	Rybno Nr 1	„	I	„	„	3 izby	75 a	
101	Sokołówka	„	II	„	„	4 izby	—	
102	Szeszory	„	II	„	„	4 izby	1 ha	
103	Żabie Nr 2	„	II	„	„	3 izby	78·79 a ł. i p. 15·21 a	
104	Żabie Nr 4	„	II	„	„	2 izby	—	
105	Cieszyna	Krosno	I	„	polski	—	—	
106	Dukla	„	III	żeńska	„	—	—	
107	Draganowa	„	I	koedukacyjna	„	3 izby	—	
108	Głojsce	„	I	„	„	3 izby	—	
109	Gogołów	„	I	„	„	5 izb	0,3 ha	
110	Hyrowa	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
111	Kobylany	„	I	„	polski	—	—	
112	Kombornia	„	II	„	„	—	—	
113	Lubatowa	„	III	„	„	7 izb	0,6 ha	
114	Łęki ad Dukla	„	II	„	„	—	—	
115	Moderówka	„	I	„	„	3 izby	0,6 ha	
116	Myscowa	„	I	„	ruski	4 izby	0,7 ha	
117	Tylawa	„	I	„	„	3 izby	0,1 ha	
118	Węglówka	„	II	„	polski i ruski	4 izby	0,1 ha	
119	Myślatycze	Mościska	I	„	polski	3 izby	—	Konkurs drugi
120	Wołczyszczowice	„	I	„	polski i ruski	2 izby	—	
121	Delatyn Nr 3 (Szewelówna)	Nadwórna	I	„	„	3 izby	2·5 a	
122	Zarzecze n/B	„	II	„	„	3 izby	100 a	
123	Grzęska	Przeworsk	III	„	polski	3 izby	505 s	
124	Bouszów	Rohatyn	III	„	polski i ruski	3 izby	—	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
125	Chochoniów	Rohatyn	I	koedukacyjna	polski i ruski	—	—	
126	Czahrów	„	II	„	polski i ruski	—	—	
127	Czercze	„	II	„	ruski	—	—	
128	Czerniów	„	II	„	polski i ruski	—	—	
129	Demianów	„	I	„	polski i ruski	—	—	
130	Fraga	„	I	„	polski i ruski	—	—	
131	Herbutów	„	I	„	polski	—	—	
132	Jabłonów	„	II	„	polski i ruski	—	—	
133	Junaszków	„	I	„	ruski	—	—	
134	Karolówka	„	I	„	polski	—	—	
135	Konkolniki	„	I	„	polski i ruski	—	—	
136	Korostowice	„	I	„	polski	—	—	
137	Kozara	„	II	„	polski i ruski	—	—	
138	Kuropatniki	„	I	„	polski i ruski	—	—	
139	Ludwikówka	„	I	„	polski i ruski	—	—	
140	Łukowiec Żurowski	„	II	„	polski	—	—	
141	Mełna	„	I	„	polski i ruski	—	—	
142	Niemszyn	„	I	„	ruski	—	—	
143	Oskrzesińce	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
144	Podgrodzie	„	I	„	polski	—	—	
145	Podmichałowce	„	I	„	polski i ruski	—	—	
146	Podszumlańce	„	I	„	polski	3 izby	—	
147	Pomonięta	„	I	„	polski i ruski	—	—	
148	Psary Nr 1	„	II	„	polski i ruski	—	—	
149	Sarnki Górne	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
150	Sarnki Srednie	„	I	„	polski i ruski	—	—	
151	Skomorochy Nowe	„	I	„	polski i ruski	—	—	
152	Tenetniki	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
153	Zagórze Konk.	„	I	„	polski	3 izby	—	
154	Załanów	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
155	Załuże	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
156	Zieleniów	„	I	„	polski	—	—	
157	Bednarów Nr 2	Stanisławów	I	„	polski	—	—	
158	Byszów	„	I	„	polski i ruski	—	—	
159	Dobrowlany	„	I	„	polski i ruski	—	—	
160	Drohomirczany Nr 2	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
161	Głębokie	„	II	„	ruski	—	—	
162	Hlebówka	„	II	„	polski i ruski	3 izby	2 morgi	
163	Hryniówka	„	I	„	polski i ruski	—	—	
164	Iwanikówka	„	II	„	polski i ruski	—	—	
165	Konczaki Nowe Nr 1	„	I	„	polski i ruski	—	—	
166	Kryłos Nr 1	„	I	„	polski i ruski	—	—	
167	Kryłos Nr 2	„	I	„	polski i ruski	—	—	
168	Łany Nr 1	„	I	„	polski i ruski	—	—	
169	Majdan Nr 1	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny	Charakter	Język nauczania	Do użytku kierownika		Uwaga
			S z	k o	ł y	mieszkanie	grunt	
170	Międzyhorce	„	I	koedukacyjna	polski i ruski	—	—	
171	Pochówka	„	I	„	ruski	—	—	
172	Radcza	„	II	„	polski i ruski	3 izby	2 morgi	
173	Rybno	„	I	„	ruski	3 izby	—	
174	Sadzawa	„	II	„	ruski	3 izby	2 morgi	
175	Sapahów	„	I	„	ruski	3 izby	—	
176	Siemikowce	„	I	„	polski i ruski	—	—	
177	Tumierz Nr 1	„	I	„	polski i ruski	—	—	
178	Uhrynów Dolny	„	I	„	ruski	—	—	
179	Uzin Nr 1	„	I	„	polski i ruski	—	—	
180	Wiktorów	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
181	Zabereże	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
182	Zagwozdż	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
183	Bełełuja	Śniatyn	I	„	polski i ruski	—	53 a	
184	Borszczów	„	I	„	polski i ruski	3 izby	7 a	
185	Nowosielica Nr 2	„	II	„	polski i ruski	3 izby	13 a	
186	Oleszków	„	I	„	polski i ruski	3 izby	5 a	
187	Podwysoka	„	II	„	polski i ruski	3 izby	30 a	
188	Rudniki	„	II	„	polski i ruski	3 izby	5 a	
189	Trójca Nr 1	„	I	„	polski	—	25 a	
190	Trójca Nr 2	„	I	„	polski i ruski	3 izby	20 a sad 39 a	
191	Tułuków	„	I	„	polski i ruski	3 izby	58 a	
192	Widynów	„	I	„	polski i ruski	2 izby	20 a	
193	Wołczkowce	„	III	„	polski i ruski	—	25 a	
194	Załucze Nr 1	„	I	„	polski	—	—	
195	Zawale	„	I	„	polski i ruski	4 izby	17 a	
196	Załucze Nr 2	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	Konkurs 2
197	Budzyn	Tłumacz	I	„	polski	—	—	
198	Dolina	„	I	„	polski i ruski	3 izby	—	
199	Horyhlady Nr 1	„	I	„	polski i ruski	—	—	
200	Hostów Nr 1	„	I	„	polski	—	—	
201	Hryniowce Nr 1	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
202	Jackówka	„	I	„	polski	—	—	
203	Jezierzany	„	II	„	polski	—	—	
204	Klubowce Nr 1	„	II	„	polski i ruski	3 izby	—	
205	Otynia Nr 1	„	III	męska	polski	—	—	
206	Bedrykowce	Zaleszczyki	II	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	0,9 ha	
207	Chmielowa	„	I	„	polski i ruski	—	1 1/4 morga	
208	Drohiczówka	„	I	„	polski i ruski	2 izby	1 1/2 morga	
209	Gródek	„	I	„	polski i ruski	3 izby	1/2 morga	
210	Hołowczyńce	„	I	„	polski i ruski	2 izby	5 a	
211	Popowce	„	I	„	polski i ruski	2 izby	57 a pola 238 m^2 ogr.	
212	Sadki	„	II	„	polski i ruski	3 izby	0,2 ha	
213	Szczytowce	„	I	„	polski	w rem. 3 izby	60 a	
214	Uhryńkowce	„	II	„	polski i ruski	2 izby	10 a	
215	Winiatyńce	„	I	„	polski i ruski	4 izby	2 morgi	
216	Żeżawa	„	I	„	polski i ruski	3 izby	10 a	

Podania o powyższe stanowiska należy składać drogą służbową na ręce właściwych Inspektorów Szkolnych w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia.

II.

KOMUNIKATY URZĘDOWE

Nazwa szkół prywatnych

Dla prywatnych gimnazjów i liceów tego samego właściciela należy ustalać nazwy osobne dla gimnazjum i osobne dla liceum — tak, jak podano przykładowo w zarządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 9. IV. 1938 r. Nr II-2483/38 (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr. 4 z 1938 r. poz. 87) o nazwach szkół, ponieważ wydano osobne orzeczenia i statuty na poszczególne gimnazja i osobne na poszczególne licea. Do tego stanu rzeczy dostosowane są również rozporządzenia o uprawnieniach — osobne dla gimnazjów i osobne dla liceów oraz druki świadectw szkolnych. (Min. W. R. i O. P. z dn. 22/III 1939 Nr II-S-10277/39).

Przesunięcie terminu egzaminów dojrzałości gimnazjum dawnego ustroju

Aby umożliwić eksternom, którzy nie mogli z ważnych powodów przystąpić w terminie zimowym (luty) 1939 r. po raz pierwszy do egzaminu dojrzałości w zakresie gimnazjum ogólnokształcącego dawnego ustroju, osiągnięcie tego celu, Ministerstwo WR. i OP. zezwoliło na dopuszczenie ich po raz pierwszy do tego egzaminu w terminie jesiennym 1939 r. W związku z tym uchwaliło Ministerstwo odnośne postanowienie, zawarte w ustępie ostatnim okólnika Nr 95 z dnia 26 października 1937 r. II-S-9845/37 w sprawie terminów gimnazjalnych egzaminów dojrzałości. Ostateczny termin egzaminów dojrzałości dla eksternów powtarzających egzamin wygasa z końcem 1940 r. O powyższym terminie ostatecznym należy zawiadomić zainteresowanych kandydatów przy dopuszczaniu ich do egzaminu. (Min. W. R. i O. P. z dn. 7/IV 1939 Nr II-S-2558).

Uprawnienia niektórych kursów rzemieślniczych

1) Absolwentki 2 letnich kursów gorseciarskich i 2-letnich kursów galanterii skórzanej mogą być zwolnione od 2 lat nauki w szkołach dokształcających, natomiast obowiązuje je dokształcanie w III klasie. W przypadkach ukończenia przez te absolwentki — przed wstąpieniem na 2-letnie kursy gorseciarstwa lub 2-letnie kursy galanterii skórzanej rocznej szkoły przysposobienia krawiecko-bieliźniarskiego można uznać to wykształcenie za równoznaczne z wykształceniem, jakie daje ukończenie publicznej szkoły dokształcającej zawodowej w rozumieniu art. 155 ustawy o prawie przemysłowym.

2) Powołanie Komisji dla przeprowadzenia egzaminów na czeladnika na 2-letnich kursach gorseciarskich może nastąpić po odbyciu przez absolwentki kursów rocznej praktyki w pracowni gorseciarskiej i uzyskaniu świadectwa ukończenia klasy III szkoły dokształcającej.

3) Powołanie Komisji dla przeprowadzenia egzaminów na czeladnika na 3-letnich kursach fryzjerskich może nastąpić bezpośrednio po zakończeniu nauki na tych kursach.

Załatwianie indywidualnych podań o udzielenie zwolnień w sprawach wyżej omówionych pozostaje w kompetencji Kuratorium. (Min. W. R. i O. P. z dnia 24/IV 1939 Nr III P-577/39).

Informowanie rodziców o kwalifikacjach rzemieślników, uprawniających do kształcenia zawodowego terminatorów

Zdarzają się często wypadki, że młodzież kształcąca się na rzemieślników rozpoczyna naukę zawodu w warsztatach, których właściciele nie posiadają prawa zatrudniania i kształcenia terminatorów. Młodzież ta jest poszkodowaną, gdyż nie może uzyskać prawomocnego świadectwa ukończenia nauki zawodu, które jest niezbędne do przystąpienia do egzaminu na czeladnika. Dzieje się to niemal wyłącznie dlatego, że rodzice lub opiekunowie oddający młodzież do rzemiosła nie orientują się, kto ma prawo zatrudniania i kształcenia terminatorów.

W związku z tym Kuratorium prosi P. P. Dyrektorów szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych i kierowników szkół powszechnych o informowanie przed zakończeniem roku szkolnego rodziców i opiekunów zainteresowanej młodzieży, że przed wstąpieniem na naukę do danego rzemiosła winna upewnić się uprzednio, czy właściciel danego warsztatu posiada uprawnienia do kształcenia terminatorów. Uprawnieniami w tym kierunku są: 1) świadectwo złożenia egzaminu mistrzowskiego w danym zawodzie lub 2) karta rzemieślnicza zaopatrzona klauzulą stwierdzającą prawo zatrudniania uczniów. (Kuratorium O. S. Lw. z dn. 27/IV 1939 Nr III-33162/39).

Dokształcenie zawodowe

Kandydatom do egzaminu czeladniczego, wykazującym się świadectwem ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego nowego typu, państwowego lub prywatnego, posiadającego pełne uprawnienia, można uznać świadectwo to za równowartościowe z wykształceniem, jakie daje ukończenie publicznej szkoły dokształcającej ogólnozawodowej. W miejscowościach, gdzie są zorganizowane szkoły dokształcające zawodowe specjalne, kandydaci ci obowiązani są przejść kurs nauki kl. III szkoły specjalnej swojego zawodu i uzyskać świadectwo ukończenia tej szkoły. (Min. WR. i OP. z dn. 17/IV 1939 Nr III P. 2113/39).

Ocena świadectw

Świadectwo ukończenia publicznej szkoły dokształcającej zawodowej lub prywatnej szkoły dokształcającej zawodowej, posiadającej uprawnienia szkół publicznych, w zasadzie może być uznane za wystarczające do osiągnięcia stanowiska urzędniczego w państwowej służbie cywilnej w rozumienia § 7 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 663) oraz za odpowiadające warunkom Rozporządzenia Prezydanta Rzeczypospolitej z dn. 7 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 89, poz. 747, art. 92 p. d.).

Od petentów, ubiegających się o ocenę świadectw, odnośnie tych rozporządzeń, należy wymagać dołączenia do podania oryginału świadectwa ukończenia szkoły dokształcającej zawodowej, dowodu ukończenia co najmniej 4 klas szkoły powszechnej oraz wyjaśnienia do jakiego celu ocena świadectwa jest potrzebna.

Spełnienie tych warunków daje podstawę do rozpatrzenia podania i podjęcia decyzji w każdym poszczególnym wypadku we własnym zakresie działania Kuratorium. (Min. W. R. i O. P. z dn. 26/IV 1939 Nr III P-2528/39).

Wynagrodzenie sekretarzy państw. szkół średn. i zakł. kształcenia nauczycieli

Nawiązując do pisma z dnia 29 marca 1939 r. nr II S-11558/38 w sprawie wynagrodzenia sekretarzy państwowych szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli Ministerstwo wyjaśnia, że w zakładach, w których są ogniska metodyczne, wymienionym pracownikom przysługiwać będzie nadal dodatkowo wynagrodzenie w wysokości 10 zł miesięcznie za każde ognisko. (Min. W. R. i O. P. z dn. 20/IV 1939 Nr S-2652/39).

Uprawnienia emerytalne nauczycieli urlopowanych dla celów oświatowych a opłata emerytalna

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 668) i art. 38 pkt. b) ustawy emerytalnej z dnia 11 grudnia 1923 r. (poz. 380 Dz. U. z 1931 r. i poz. 239 Dz. U. z 1932 r.) czas bezpłatnego urlopu dla celów oświatowych do dnia 31 stycznia 1934 r. jest zaliczalny do wysługi emerytalnej nauczycieli pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytalnej w wysokości 8% uposażenia służbowego, stanowiącego podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego w czasie uiszczania tej opłaty, natomiast okresy rzeczonego urlopu od 1 lutego 1934 r. są zaliczalne do wysługi emerytalnej bez obowiązku uiszczania opłaty emerytalnej przez zainteresowanych, a tym samym ciężar tej opłaty przejął Skarb Państwa.

Wobec powyższego omawiane opłaty emerytalne powinny być obecnie uiszczane przez tę władzę, na której etacie się znajdują, a która ostatnio asygnowała uposażenie nauczycielowi oraz przelewane na dochód części XVI dział 1 § 1 budżetu (o ile zaś chodzi o uczestników Państwowego Zakładu Emerytalnego — do tegoż Zakładu) z odpowiednich kredytów preliminowanych na ten cel w budżecie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu zaznacza, że sprawa opłat emerytalnych za urlopy bezpłatne na czas piastowania mandatu poselskiego wzgl. senatorskiego została analogicznie załatwiona. (Min. W. R. i O. P. z dn. 4/VI 1938 Nr. B. P. 11030/38).

Interpretacja art. 11 pragmatyki nauczycielskiej

Stosownie do postanowień ustępu 6 art. 11 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. nr 104 z roku 1932, poz. 873) przy podwyższeniu stopnia organizacyjnego szkoły powszechnej z pierwszego stopnia na stopień wyższy, lub złączeniu kilku szkół stopnia pierwszego w jedną szkołę stopnia wyższego, należy rozpisać konkurs na jej kierownika.

Przepis powyższy jako wyjątkowy w stosunku do zasady wyrażonej w ustępie 1 art. 11 cyt. ustawy winien być interpretowany ściśle a więc zarówno w przypadku podwyższenia stopnia organizacyjnego szkoły powszechnej z II stopnia or-

ganizacyjnego na III względnie przy łączeniu szkoły I stopnia organizacyjnego ze szkołą II stopnia w jedną szkołę III stopnia jak i w przypadku połączenia 2 szkół II stopnia w jedną III stopnia organizacyjnego nie należy rozpisywać konkursu na stanowisko kierownika. (Min. W. R. i O. P. z dn 30/IV 1939 Nr BP. 884/39).

Prawo do uposażenia naucz. nowomianowanych

Nauczycielom kontraktowym, ktorzy w czasie trwania umownego stosunku pracy uzyskali nominacje na nauczycieli, należy wypłacać uposażenie z tytułu nominacji przy wzięciu pod uwagę postanowień art. 15 punkt „a" rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 październik 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663).

Wobec tego, że wspomniani nauczyciele w chwili mianowania pełnią już faktycznie obowiązki służbowe (dotyczy to i okresów ferjj, w którym to czasie pozostają również w dyspozycji władz szkolnych, a więc pełnią faktycznie obowiązki służbowe (dniem objęcia służby będzie dla nich dzień mianowania, lub w braku oznaczenia tego dnia, dzień doręczenia pisma nominacyjnego. Tak ustalony dzień objęcia służby wpisuje na piśmie nominacyjnym bezpośredni przełożony, do którego ma się zgłosić nauczyciel zgodnie z postanowieniem art. 13 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli.

Data wpisana przez bezpośredniego przełożonego na nominacji jest dniem objęcia służby w rozumieniu art 15 pkt. „a" powołanego na wstępie rozporządzenia. (Min. W. R. i O. P. z dn 29/IV 1939 Nr BP. 3354/39).

Ulgowa sprzedaż produktów z gospodarstw średnich szkół rolniczych i ogrodniczych oraz gimnazjów i liceów rolniczych

Nabywanie produktów z gospodarstw średnich szkół rolniczych i ogrodniczych oraz gimnazjów i liceów rolniczych i ogrodniczych przez personel tych szkół uregulują w najbliższej przyszłości przepisy rachunkowo-kasowe dla gospodarstw szkolnych będące w opracowaniu. — Do chwili ukazania się nowych w tej sprawie przepisów personel szkół może bez ograniczenia nabywać produkty z gospodarstw szkolnych po cenach rynkowych hurtowych. — Zezwolenie, zawarte w piśmie Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 13 lipca 1923 r. Nr 8727/23 D III w sprawie sprzedaży produktów gospodarstwa szkolnego personelowi szkół agrotechnicznych po cenach ulgowych przestaje obowiązywać z dniem 1 kwietnia 1939 r. (Min. W. R. i O. P. z dn. 27/IV 1939 Nr III-RG-1939/39).

Film pt. „Orły morskie"

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poleca uwadze Karatoriów film lotniczy p. t. „Orły morskie" jako zasługujący na obejrzenie przez młodzież szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych. (Min. W. R. i O. P. z dn. 14/IV 1939 Nr Szt-1036/39).

Piosenki o morzu

Ministerstwo W. R. i O. P. zaleciło do bibliotek nauczycielskich wydawnictwa pieśni: Moczyński Z. „Córka morskiego króla", Moczyński Z. „Na morze", W. Hausman „Narzekanie ryb", Z. Moczyński „Piosenka o Fomie". — Cena 50 gr za egzemplarz. (Min. W. R. i O. P. z dn. 22/III 1939 Nr II-Pr-17703/39).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

12.

Inż. Dr ROMUALD DOBROWOLSKI — MICHAŁ SERAFIN

Nauczanie zawodu w szkołach zawodowych stolarskich w zastosowaniu do potrzeb zakładów przemysłowych

Szkoły zawodowe stolarskie o organizacji przystosowanej prawie w 100% do wymagań stawianych czeladnikowi przez warsztat stolarski rzemieślniczy — znalazły się obecnie wobec faktu szybko malejącego zapotrzebowania młodych sił fachowych przez te warsztaty. Zjawisko powyższe, spowodowane w latach ubiegłych ogólnym kryzysem gospodarczym, nie ustąpiło wraz ze złagodzeniem nasilenia kryzysowego, gdyż jednocześnie z kryzysem konjunktury wystąpiły objawy kryzysu strukturalnego. Zakład rzemieślniczy stoi dziś w obliczu wzmagającej się konkurencji nowo powstających dużych zakładów przemysłowych, pokrywających w znacznej mierze zapotrzebowanie większych miast, oraz odbierających drobnemu rzemieślnikowi zamówienia dostawców na masowe wyroby stolarskie. Jednocześnie trwa rozbudowa i modernizacja dawniej istniejących mniejszych zakładów przemysłowych, które z konieczności muszą się dostosowywać do szybko zmieniających się warunków pracy. Rzemieślnik broni się przed tą konkurencją, na razie stosunkowo skutecznie, lecz osiąga to w pierwszym rzędzie drogą gwałtownego obniżania swego poziomu życiowego, oraz stopniowego niszczenia swego warsztatu pracy. Oszczędza się przede wszystkim na pracownikach, redukując ilość czeladzi do minimum, zastępując ją pracą małoletnich i własną pracą majstra i jego rodziny, przeciąganą coraz dłużej w noc. Przeprowadzana w ten sposób walka konkurencyjna odbija się niekorzystnie i na zakładach przemysłowych, ostateczny jej wynik na niekorzyść rzemiosła nie ulega jednak wątpliwości.

Znaczna część młodzieży kształcącej się w zawodzie stolarskim, nie znajdując pracy w rzemiośle, zostanie wchłonięta przez zakłady przemysłowe, czerpiące dziś siłę roboczą z pośród robotników niekwalifikowanych, przyuczanych do pracy w warsztatach zakładowych. Wartość dla zakładu przemysłowego rzemieślnika szkolonego obecnie w szkołach stolarskich pod pewnym względem nie o wiele przewyższa wartość robotnika przyuczanego, ponieważ kwalifikacje jego (nawet dość znaczne) nie odpowiadają wymaganiom stawianym przez nowoczesny zmechanizowany i wzorowo zorganizowany warsztat fabryczny.

Szkoły zawodowe winny już obecnie stopniowo przystosowywać nauczanie praktyczne do zmieniających się warunków pracy, by absolwenci szkoły odrazu znajdowali zastosowanie dla swych, zdobytych dużym wysiłkiem kwalifikacji, a wydatki ponoszone przez Skarb Państwa na szkolenie młodzieży nie były marnowane.

Warunki pracy oraz wymagania stawiane rzemieślnikowi fabrycznemu stwierdzone zostały na podstawie dokładnego zaznajomienia się z organizacją pracy w zakładach przemysłowych stolarskich. Zwrócono uwagę nie tylko na stan obecny, lecz i na zaznaczający się kierunek dalszego

postępu w tej dziedzinie. Zasadniczo zmechanizowany warsztat stolarski dąży też po linii rozwoju takiegoż warsztatu w przemyśle metalowym, pomimo zdecydowanych różnic we właściwościach używanego do produkcji tworzywa. Korzyści płynące z racjonalnego podziału wykonania na poszczególne czynności są tak olbrzymie, że raczej właściwości tworzywa winny się przystosować do wymagań techniki wykonania niż odwrotnie, tym bardziej, że i jakość wyrobów i ich trwałość na tym zyskują. Słuszność powyższej zasady znajduje całkowite potwierdzenie w przyjętej w zakładach przemysłowych praktyce postępowania. Podstawowym warunkiem produkcji przemysłowej jest użycie drewna wysuszonego do pożądanego stopnia wilgotności. Pozwala to już dziś na wykonanie poszczególnych elementów z dostateczną dokładnością, umożliwiającą następny montaż bez konieczności ponownego pasowania, nawet po upływie dłuższego czasu od chwili wykonania składowych części. Można śmiało zaryzykować twierdzenie, że o ile technika obróbki będzie wymagała jeszcze mniejszych tolerancji przy wyrobie poszczególnych części, to praktyka stworzy jeszcze dalej posunięte sposoby uśmiercania drewna, niż to ma miejsce obecnie.

Drugim stwierdzonym faktem w zakładach przemysłowych jest unikanie za wszelką cenę obróbki ręcznej, nawet w najdrobniejszym zakresie. Narzędzia ręczne spotyka się tylko przy montażu, lecz i tam będą one stopniowo rugowane przez czynności zmechanizowane. Stosowane są tylko konstrukcje, umożliwiające mechaniczną obróbkę, a rozwijający się przemysł obrabiarkowy ułatwia pracę konstruktora. Niezmiernie ważną, lecz jeszcze nie zupełnie poprawnie rozwiązaną, jest sprawa przystosowania obrabiarek do rodzaju wykonywanych części. Prawda, że w większości wypadków przedmiot obrabiany jest w przystosowanym do jego kształtów i wymiarów przyrządzie, lecz obmyślaniu i konstruowaniu uchwytów i przyrządów często nie poświęca się dostatecznej uwagi, powierzając tę czynność samym robotnikom, lub majstrom. Nie ulega wątpliwości, że dalszy postęp doprowadzi do przekazania konstrukcji przyrządów biuru fabrykacyjnemu,ześrodkowującemu wszystkie czynności związane z planowaniem produkcji. W związku z koniecznością dokładnej obróbki części składowych stoi sprawa rysunków warsztatowych. Poza rysunkami montażowymi warsztat otrzymuje bardzo starannie opracowane rysunki wykonywanych części. Rysunki wykonane przeważnie w skali, lecz bez przestrzegania zbytniej dokładności, są wyczerpująco zwymiarowane z zastosowaniem znormalizowanych zasad wymiarowania. Do rysunków dołączane są instrukcje zawierające wskazówki dotyczące środków wykonania przedmiotu.

Przy przekazywaniu przedmiotu z jednej fazy obróbki na inną stosowana jest dość często kontrola wykonania; sprawa ta z konieczności będzie ulegała dalszemu zaostrzeniu w miarę coraz ściślejszego opracowywania i regulowania produkcji, oraz zmniejszania tolerancji wymiarów.

Robotnik fabryczny jest poza tym osobiście zainteresowany w wydajności produkcji, ponieważ w przeważającej ilości wypadków stosuje się premiowy system wynagrodzenia.

Przyjmując pod uwagę przytoczone wyżej warunki pracy rzemieślnika w większym zakładzie przemysłowym, należy ustalić następujące zasady przy reorganizacji nauczania praktycznego, dostosowanego do potrzeb tych zakładów: W pierwszym rzędzie należy wdrażać ucznia do dokładnej obróbki poszczególnych części, zgodnie z dostarczonym mu przez biuro warsztatowe prawidłowo i wyczerpująco zwymiarowanym rysunkiem warsztatowym. Stosować tę zasadę należy nie tylko przy obróbce maszynowej, lecz i przy ręcznej. Sprawa ta jest obecnie w szkołach stolarskich w zupełnym zaniedbaniu. Warsztat otrzymuje rysunki zestawione w wielkości naturalnej z podaniem tylko niektórych ważniejszych wymiarów. Uczeń, lub grupa wykonuje cały przedmiot, pasując część za częścią, mało licząc się z rysunkiem. Nie interesuje ich, czy przedmiot wypadnie $1/2$ cala większy czy mniejszy, byleby był dobrze zrobiony. Należy też zerwać z tradycją wykonywania mebla od „a" do „z" przez tego samego ucznia. Zyska na tym jakość nauczania i ogólna gospodarka warsztatowa, gdyż uczeń starszej klasy nie będzie tracił czasu na stałe powtarzanie tych samych najprostszych czynności, zaś przydzielenie ich klasie I-szej zabezpieczy dostateczną ilość ćwiczeń tej klasie, bez uciążliwej konieczności wykonywania przedmiotów mało, lub wręcz bezużytecznych, byleby dostarczyć ćwiczeń programowych. Ćwiczenia takie zawsze znajdą się przy racjonalnym rozplanowaniu i przydzieleniu do wykonania prostszych części składowych. Podział wykonania przedmiotu pomiędzy kilku uczniów jednej klasy, lub różnych klas, zmusi ich z konieczności do sumiennego wykonania pracy, przyuczy do współdziałania i wykaże praktycznie wszystkie korzyści

płynące z pracy zorganizowanej zbiorowo. Mylne jest mniemanie, że warsztat szkolny winien uczyć tylko techniki władania narzędziem, pomijając zupełnie sprawę wydajności, wynikającej z dobrej organizacji pracy zbiorowej. Uczeń powinien opuścić szkołę z głęboko wkorzenionym przyzwyczajeniem do oszczędzania swych wysiłków, zdobytym praktycznie w warsztacie, a nie drogą lekcyj teoretycznych o organizacji przedsiębiorstw. Wysiłki zmierzające do podobnej organizacji pracy w warsztacie szkolnym winny iść w parze z odpowiednim doborem zamówień. Poza wykonywaniem pojedynczych sztuk lub garniturów meblowych należy się starać o zamówienie większej ilości jednakowych przedmiotów. Daje to możność przydzielenia uczniowi do wykonania kilku, lub nawet kilkunastu identycznych części (z zachowaniem ma się rozumieć pewnego umiaru) co umożliwi mu nabranie wyczerpującej wprawy przez parokrotne powtórzenie tej samej czynności. Zarzut monotonii pracy w tym wypadku nie byłby słuszny, gdyż właśnie powtórzenie czynności już opanowanej jeszcze parę razy, z coraz to lepszym wynikiem, daje pracującemu dużo zadowolenia i wzmaga poczucie pewności siebie. Pozatym wykonywanie większej ilości jednokowych sztuk daje pole do zastosowania szablonów, ułatwień przy trasowaniu i obróbki w przyrządach, co jest szczególnie ważne przy obróbce mechanicznej.

Następnym słabym punktem nauczania w warsztatach szkół stolarskich jest praca na obrabiarkach. Stałym dążeniem przemysłu, jak też i mniejszych wytwórni stolarskich, jest rugowanie narzędzi ręcznych i zastępowanie ich pracą zmechanizowaną. Szkoły stolarskie będą zmuszone jednak dłuższy jeszcze czas poświęcać najwięcej uwagi obróbce ręcznej i wykańczaniu wyrobów; należy jednak spodziewać się, że dalsza ewolucja pójdzie po linii stopniowego zwiększania ilości godzin pracy w maszynowni, kosztem czasu pracy przy warsztacie ręcznym. Zbyt mała ilość godzin, przeznaczona obróbce mechanicznej przez dzisiejsze programy nauczania, winna być już teraz podwojona. Praca ucznia przy obrabiarkach nie może sprowadzać się tylko do podawania materiału pod narzędzie i do byle jakiego powierzchownego zaznajomienia się z działaniem mechanizmu maszyny. Uczeń winien wyczerpująco poznać konstrukcję obrabiarki i nauczyć się wykorzystać ją w całej pełni; winien też brać udział w przygotowywania maszyny do danej pracy, oraz w wykonywaniu a nawet w obmyślaniu przyrządów i szablonów. W pracy tej pomocnym będzie nauczyciel technologii i maszynoznawstwa, dostarczając uczniom wiadomości teoretycznych z zakresu działania poszczególnych mechanizmów, oraz konstrukcji obrabiarek.

Streszczając się, należy powiedzieć, że warsztat mechaniczny w szkole stolarskiej nie powinien być traktowany jako urządzenie pomocnicze, lecz winien zająć należne mu miejsce na równi z warsztatem ręcznym, zaś w szkołach specjalnie przeznaczonych dla celów przemysłowych należy mu się miejsce przodujące.

Przy realizacji wyżej wytkniętego kierunku nauczania koniecznym jest użycie w warsztacie szkolnym, tak samo jak i w przemysłowym, tylko dobrze wysuszonych materiałów drzewnych. Dokładna obróbka części składowych i następny montaż staje się nie do pomyślenia przy użyciu drewna o dużej zawartości wilgoci. Szkoła na wzór zakładów przemysłowych powinna się zaopatrzyć w dobrze działającą suszarnię, tym bardziej, że program gimnazjum stolarskiego przewiduje ćwiczenia w suszarni.

Przy wyżej skreślonej organizacji warsztat szkolny przestaje być skupieniem niezależnie pracujących warsztatów klasowych, lub nawet grup uczniów, a staje się organizmem o zharmonizowanych czynnościach. Organem kierującym i planującym w tych warunkach winno stać się biuro warsztatowe. Poszczególne działy warsztatowe winny otrzymywać gotowe rozplanowane zadania z biura warsztatowego i zająć się wyłącznie technicznym wykonaniem otrzymanych zleceń. Produkcaj warsztatów szkolnych zawsze będzie rozdrobniona, wobec czego praca kierownicza biura warsztatowego będzie bardzo obszerna. Ponieważ jeden pracownik w osobie kierownika warsztatów pracy tej nie podola, należy biuro warsztatowe zasilić silami instruktorskimi, zaoszczędzonymi w ramach obecnie istniejących etatów, dzięki odciążeniu warsztatu od szeregu spraw organizacyjnych i administracyjnych, oraz racjonalnie rozłożonej pracy. Poza tym w pracach biura warsztatowego winni brać jak najszerszy udział uczniowie starszych klas, co zresztą jest przewidziane przez programy szkolne. Dużą pomoc biuru warsztatowemu może okazać nauczyciel rysunków, a współdziałanie takie będzie z korzyścią dla nauki rysunków.

HELENA CZAPOROWSKA

13.

Dokształcanie wychowawczyń przedszkoli na terenie Kuratorium O. S. Lw.

Akcja dokształcania zawodowego wychowawczyń pracujących w instytucjach wychowania przedszkolnego (tzw. ochronkach, ogródkach dziecięcych, szkółkach) podejmowaną była przez Kuratorium O. S. Lw. już kilkanaście lat temu. Formą dokształcania wychowawczyń były organizowane w latach 1921—1931 we Lwowie dwu lub trzytygodniowe kursy. Program tych kursów obejmował teoretyczne wskazania zasad wychowania dziatwy w wieku przedszkolnym w formie wykładów — oraz naukę praktyczną w postaci hospitacyj i praktyk pedagogicznych odbywanych pod przewodnictwem kierowniczki „ćwiczeniówki" przy Państwowym Seminarium Ochroniarskim — oraz kierowniczek szkółek - przedszkoli. W latach 1928 - 1931 prócz wyżej wymienionej formy dokształcania wyłoniły się i inne, jak: hospitacje pracy personelu wychowawczego przez instruktorkę przy Kuratorium O. S. Lw., organizowane dla wychowawczyń pracujących na terenie m. Lwowa pokazy zajęć przedszkolnych wraz z konferencjami, zorganizowanie w r. 1928/29 kursu, który umożliwił wielu wychowawczyniom uzupełnienie kwalifikacji zawodowych przez zdanie egzaminu w Państwowym Seminarium Ochroniarskim, udział przedszkoli i ochronek w Okręgowej Wystawie Szkolnej we Lwowie w r. 1929, wreszcie ułatwienie czytelnictwa przez zorganizowanie dzięki inicjatywie wyżej wspomianej instruktorki przy Kuratorium O. S. Lw. śp. Marii German Okręgowej Biblioteki Ochroniarskiej, oddanej następnie w opiekę wychowawczyniom lwowskich przedszkoli w r. 1931.

Lwowskie wychowawczynie umiłowały ten dar ich opiece oddany — jako ostoję wspólnoty swej pracy. Z miesięcznych wkładek 50-groszowych i dochodu z kilku imprez na ten cel urządzonych zdołały szczupły, na jednej półce mieszczący się zasób książek powiększyć do tego stopnia, iż zajmuje on dziś dwie szafy własnym zakupione kosztem. Ogólna liczba inwentarza wykazuje 438 oprawnych książek z zakresu psychologii, pedagogiki, metodyki i literatury dziecięcej — 42 oprawnych roczników czasopism, oraz stałą prenumeratę 8 czasopism złączonych treścią z zagadnieniami wychowania dziatwy w wieku przedszkolnym.

Biblioteka spełniała w pierwszym roku swego istnienia rolę wypożyczalni i czytelni, czynnych raz w tygodniu. Od r. szk. 1932/33 teren jej stał się ośrodkiem skupiającym w pracy dokształcenia wszystkie wychowawczynie z terenu miasta Lwowa — a często i z terenu Okręgu. I kiedy w latach 1931—1938 nastąpiła przerwa w dokształcaniu zawodowym wychowawczyń w terenie Kuratorium O. S. Lw., Lwów nie ustał w pracy. Formy tej pracy są liczne: kontakt z pracą wychowawczyń nawiązany drogą hospitacji instruktorskich, prowadzenie godzin indywidualnych instrukcyj tzw. poradni wychowania przedszkolnego, pokazy zajęć na terenie lwowskich przedszkoli, konferencje miesięczne, poświęcone instrukcjom w sprawach programu i indywidualnych planów pracy wychowawczej na terenie przedszkoli, referatom, dyskusjom na temat pokazów zajęć. W roku szkolnym 1936/37 zorganizowano wycieczkę pedagogiczno-krajoznawczą do Warszawy, podczas której 40 uczestniczek wycieczki uczestniczyło w zajęciach na terenie przedszkola miejskiego im. Aleksandry Piłsudskiej, oraz wzięło udział w uroczystościach związanych z dniem 10 i 11 listopada. Urządzono wystawę robót dziatwy przedszkolnej w przedszkolu miejskim im. Orzeszkowej w r. szk. 1931/32 i w przedszkolu miejskim im. św. Marcina w r. szk. 1933/34. Zorganizowano udział przedszkoli lwowskich w wystawie związanej z Trzecim Kongresem Pedagogicznym Z. N. P. we Lwowie w roku szk. 1932/33 oraz udział w „Wystawie Dziecka" we Lwowie w r. szk. 1937/38. Nadto organizowano samowystarczalne pod względem finansowym kursy dokształcające dla kwalifikowanych lwowskich wychowawczyń. I tak: a) kurs ćwiczeń rytmicznych w czasie od 3 listopada 1932 do 20 marca 1933 — godzin 32, b) kurs psychologiczno-higieniczny od 15 października 1933 do 22 lutego 1934 — wraz z ćwiczeniami praktycznymi godz. 72, c) kurs wyrobu pomocy do zajęć w wychowaniu przedszkolnym (rysunek ilustra-

cyjny, modelowanie — projektowanie gier umysłowych od 17 stycznia do 27 maja 1935 r., godz. 72 — kurs zakończony wystawą, d) kurs ćwiczeń rytmicznych od 28 stycznia do 31 maja 1937, godz. 32 i e) kurs pomocy do zajęć wychowawczych w przedszkolu (projektowanie zabawek z dykty — rafii — masy papierowej — pluszu i sukna) — od 7 lutego do 30 maja 1938 r. godzin 60. Na zakończenie kursu urządzono wystawę, która stała się podnietą do organizowania prac już nie tylko na terenie m. Lwowa, lecz i Okręgu.

Dnia 21 marca 1938 r. otwarto w obecności Kuratora O. S. L. Dra Tadeusza Kupczyńskiego „Kurs Wychowania Przedszkolnego" dla kwalifikowanych wychowawczyń z terenu K. O. S. Lw. Z popołudniowych wykładów korzystały również wychowawczynie lwowskich przedszkoli. Program kursu obejmował: 1. wybrane zagadnienia z psychologii i pedagogiki, 2. podstawy ideowe konstytucji, 3. ideę wychowania zawartą w nowej ustawie i programach szkoły powszechnej, 4. życie gospodarcze Polski w dobie obecnej, 5. organizację samorządu w Polsce, 6. społeczną wartość przedszkola, 7. higienę przedszkola, 8. organizację pracy wychowawczej na terenie przedszkoli oraz metodykę wychowania przedszkolnego, 9. ćwiczenia cielesne, gry i zabawy, 10. umuzykalnianie dzieci, 11. rysunki, 12. roboty, 13. hospitacje w przedszkolach połączone z konferencjami, razem godzin 72. Siedzibą kursu był budynek szkoły powsz. żeńsk. im. św. Anny. W łączącej się z tym budynkiem szkole powsz. im. Orzeszkowej, stałej siedzibie „Okręgowej Biblioteki Wychowawczyń Przedszkoli", czynną była świetlica, w niej czytelnia i wystawa robót dziatwy przedszkolnej oraz pomocy do zajęć w wychowaniu przedszkolnych wykonanych przez wychowawczynie lwowskich przedszkoli. Kurs zakończono dnia 2 kwietnia 1938 rozdaniem zaświadczeń w obecności wizytatorki K. O. S. L., Marii Jaworskiej — oraz wystawą prac kursistek. Wieczorynką w świetlicy, urozmaiconą teatrem aktualnych kukiełek żegnały lwowskie wychowawczynie swe koleżanki z terenu K. O. S. Lw.

Pracę dokształcającą wychowawczyń w terenie kontynuuje K. O. S. Lw. drogą: hospitacyj instruktorki, odbywanych w obecności inspektorów szkolnych danego obwodu szkolnego, pokazów zajęć i konferencji obwodowych. Nawiązano dotąd kontakt z wychowawczyniami pracującymi w obwodach szkolnych: stanisławowskim, tarnopolskim, lwowskim, kołomyjskim, czortkowskim, rzeszowskim, stryjskim, krośnieńskim, jarosławskim, samborskim, przemyskim, niżańskim, brzeżańskim. Urządzono w ciągu roku 1938 konferencje: w Stanisławowie 19 maja, w Tarnopolu 9 czerwca, w Kołomyji 27 października, we Lwowie dla wychowawczyń obwodu lwowskiego 5 listopada, w Czortkowie 9 listopada, w Rzeszowie 21 listopada, w Stryju 7 grudnia, w Krośnie 15 grudnia. W roku 1939: w Jarosławiu 26 stycznia, w Drohobyczu 9 lutego, w Przemyślu w obecności wizytatorki M. Jaworskiej 14 lutego, w Rozwadowie 15 marca, w Nisku 16 marca, w Brzeżanach w obecności wizytatora Władysława Matuszkiewicza 23 marca. Dnia 25 października 1938 w Stanisławowie i 10 listopada 1938 w Tarnopolu w obecności Naczelnika Wydziału Mieczysława Piątkowskiego odbyły się konferencje mające na celu zawiązanie ośrodków wspólnej pracy dokształceniowej wychowawczyń. Do tej pory powstały podobne ośrodki również w Rzeszowie, Stryju, Borysławiu, Przemyślu. Rozpoczynają swe czynności ośrodki w Nisku i Brzeżanach. Istniejące ośrodki pozostają w ciągłym kontakcie pisemnym z instruktorką dla wspólnej wymiany zdań na temat rozwoju pracy nad dziatwą w wieku przedszkolnym. W tej pracy współdziałają inspektorowie szkolni, rozszerzając tym sposobem swój zakres działania dla przysposobienia dziatwy do szkoły powszechnej.

Oto szkic dokształcania zawodowego wychowawczyń na terenie Kuratorium O. S. Lw. — które stale doskonalone i uzupełniane winny być kontynuowane — by podnieść pracę wychowawczą tych osób, które dają podwalinę wychowania dziecka na obywatela o pełnej wartości sił fizycznych i psychicznych.

14.

Dr MIROSŁAW SEKRETA

Z pedagogicznej niwy

Henryk Rowid: „Psychologia pedagogiczna". Podręcznik dla młodzieży przygotowującej się do zawodu nauczycielskiego. Część I. Kraków 1937, str. 247 i Część II. Kraków 1938, str. 400.

Psychologia jako nauka sensu stricto t. j. uporządkowany zbiór prawdziwych sądów, dotyczących pewnej większej klasy jednorodnych zjawisk, a ujętych w wolny od sprzeczności system, jest jedną z najmłodszych, obok socjologii, gałęzi umiejętności. Początek jej naukowego rozwoju liczy się zazwyczaj od drugiej połowy XIX w., dokładniej od roku 1879, tj. od daty stworzenia pierwszego laboratorium psychologicznego przy katedrze Wundta w Lipsku. Mimo atoli tak młodego wieku, a może właśnie dlatego, zdołała już w ciągu swego jedno zaledwie ludzkie pokolenie obejmującego czasu trwania wyłonić szereg szkół (psychologia humanistyczna, strukturalna, całości, postępowania, głębi) oraz wydzielić z siebie szereg specjalnych gałęzi, zajmujących się zjawiskami psychicznymi pewnej określonej klasy i rodzaju (psychologia rozwojowa, zwierząt, etniczna, tłumu). Jedną z takich specjalnych gałęzi psychologii jest t. zw. psychologia pedagogiczna. Powiedzenie „t. zw." o tyle słuszne, że psychologia pedagogiczna nie jest bynajmniej jednako przez wszystkich pojmowana, wskutek czego to, co tak nazywanym bywa, odnosić się może do dość różnych rzeczy.

Zasadniczo można wyróżnić trzy pojęcia psychologii pedagogicznej. Pierwsze, najstarsze, oznacza nie co innego, jak psychologię ogólną, przeznaczoną dla pedagogów. Podręczniki psychologii pedagogicznej pisane pod tym kątem widzenia są poprostu podręcznikami psychologii ogólnej, z tym chyba, że do każdego ustępu, omawiającego jakieś zagadnienie n. p. pamięci, uwagi, spostrzegania dodane są na końcu wskazówki pedagogiczne dla pedagogów. Reprezentantem tego sposobu pojmowania psychologii pedagogicznej jest W. James, u nas Wł. M. Borowski („Wykład psychologii ogólnej w zastosowaniu do wychowania" — Warszawa 1920). Drugie, młodsze, rozumie przez psychologię pedagogiczną pychologię wychowanka t. j. dziecka, pokrywając się tym samym z częścią psychologii rozwojowej. Prace pisane z tego punktu widzenia są bądź pełnym przedstawieniem całkowitego rozwoju psychicznego dziecka (Charlotta Bühler) bądź pewnego jego ułamka (W. Stern, Busemann, Kroh) bądź wreszcie monograficznym opracowaniem jakiegoś jednego zagadnienia, (J. Piaget); u nas w podobny sposób uprawia psychologię pedagogiczną Stefan Szuman. Trzecie pojmowanie psychologii pedagogicznej oznacza gałęź psychologii ogólnej zajmującą się psychologiczną analizą zjawisk wychowawczego procesu t. j. wychowania i kształcenia. W tym kierunku idą badania H. L. Hollingwortha, O. Tamlirza; w Polsce zapoczątkował je ostatnio Stefan Baley („Psychologia wychowawcza w zarysie" — Warszawa 1938).

Pierwszy sposób pojmowania psychologii pedagogicznej należy dziś do przeszłości, drugi i trzeci znajdują w tej chwili równą liczbę zwolenników, co będzie trwało jeszcze długo, obydwa bowiem jednako są uzasadnione, a wyniki badań obydwu płodne. W przyszłości, kierunek drugi przybierze oficjalnie nazwę psychologii dziecka (jako część psychologii rozwojowej) a określenie „psychologia pedagogiczna" przypadnie na wyłączną własność kierunkowi trzeciemu. Nie uzasadniając tego bliżej, zaznaczyć należy, że tak właśnie będzie najwłaściwiej.

Przechodząc teraz do omówienia podręcznika H. Rowida, noszącego tytuł „Psychologia Pedagogiczna", stwierdzić należy, że trudno byłoby określić jego w tym względzie przynależność. Nie posiada bowiem wyraźnie cech ani kierunku drugiego (pierwszy oczywiście, jako przestarzały, odpada) ani trzeciego wyłącznie, a raczej wykazuje znamiona obydwu łącznie. Z tym ponadto, że w niektórych swych częściach jest całkowicie poświęcony zagadnieniom psychologii ogólnej. Rozdziały np. V, VI, VIII, X, XI, XIII, XIV, XVII, XXIV, XXV omawiają problemy psychologii ogólnej, jak: budowa systemu nerwowego, zmysły, wyobrażenia, pamięć, spostrzeżenia. Rozdziały IV, VII, XVI, XVIII, XIX, XX, XXI, XXII, XXVII odpowiadają drugiemu sposobowi pojmowania psychologii pedagogicznej, jako psychologii rozwoju psychicznego i traktują o ogólnych prawach i okresach tego rozwoju, tudzież o rozwoju poszczególnych u dziecka dyspozycyj i funkcyj jak: aktywności zabawowej, właściwościach spostrzeżeń i wyobrażeń, rozwoju mowy i myślenia, uzdolnień oraz zainteresowań. Natomiast rozdziały XII, XV, XXVIII, oraz pewne ustępy XIX, XXII,

XXIII, XXVI omawiające kwestie psychologii uczenia się, pracy i zmęczenia, psychologii klasy szkolnej, ocen szkolnych, inteligencji, arkuszy indywidualnych i profilów klasy, zbliżają się do pojmowania psychologii pedagogicznej w znaczeniu trzecim, jako psychologii procesów wychowawczych. W sumie ogólnej przeważa drugi sposób pojmowania psychologii pedagogicznej, co znalazło swój niedwuznaczny wyraz w określeniu podanym na stronie 24. „Psychologia pedagogiczna jest to nauka, która zajmuje się badaniem, opisywaniem i wyjaśnianiem faktów psychicznych i przeżyć, jakich doznaje wychowanek na skutek wewnętrznych sił twórczych, oraz oddziaływania różnych czynników środowiskowych w okresie wychowania".

Co sądzić o takim ekletyzmie? Ma on jak każdy kompromis swe strony dodatnie i ujemne. Ujemną, żeby od tej zacząć, jest brak jednoznaczności pojmowania istoty psychologii pedagogicznej, co zaciera jednolitość fiziognomii podręcznika i utrudnia określenie jego klasyfikacyjnej przynależności. Nie należąc nigdzie bez reszty, należy wszędzie potrochę. Stroną dodatnią jest okoliczność, że takie wyjście pośrednie pozwoliło na zawarcie w jednym ujęciu i jednej książce spraw, których inaczej trzebaby poszukiwać w różnych książkach i w różnych ujęciach. Ze względów dydaktycznych — a one są tu decydujące — korzyść to i dla nauczyciela i dla ucznia niemała.

Określiwszy w ten sposób charakter omawianego podręcznika ze względu na jego stosunek do różnych odmian pojmowania psychologii pedagogicznej, przejdźmy z kolei do określenia jego charakteru ze względu na stosunek do różnych kierunków i szkół psychologii współczesnej.

Otóż z pośród różnorodnych kierunków tej psychologii najbliższym Autorowi wydaje się kierunek behawiorystyczny, zwany też psychologią postępowania, w jego odmianie umiarkowanej (Mc. Dougalla, Thorndike'a), nie radykalnie-materialistycznej (J. B. Watsona). Wynika to z przyjęcia od behawiorystów zasadniczego pojmowania życia psychicznego jako reakcji osobnika na podniety środowiska wedle wzoru S_1, S_2, S_3, R_1, R_2, R_3, jakoteż zaznacza się to przy omawianiu różnych procesów psychicznych wyjaśnianych w duchu behawioryzmu, np. myślenia wedle schematu Dewe'a, uczenia się wedle pojęć Torndike'a i refleksologów Pawłowa oraz Bechterera. Nie mamy tu wszakże do czynienia z behawiozyzmem konsekwentnym, czego dowodem choćby fakt uznania introspekcji odrzuconej, jak wiadomo, przez behawiorystów, co wynika z definicji zjawisk psychicznych, jako czegoś poznawalnego „bezpośrednio w doświadczeniu wewnętrznym" (Cz. I. str. 16).

Niezależnie wszakże od przyjęcia behawioryzmu jako podstawy teoretycznej dla swego podręcznika czerpie Autor pełną ręką ze wszystkich innych kierunków psychologii współczesnej. I tak z psychologii postaci przyjmuje pojęcie psychicznej struktury, z psychologii psychoanalitycznej uznanie przeżyć psychicznych nieświadomych, z psychologii indywidualnej pojęcia kompleksów niższości i idei nadwartościowości. Jedynie psychologia humanistyczna Diltheya i Sprangera nie znalazła uznania, względnie nic z niej w podręcznik nie weszło. Oczywiście, najstarszy kierunek psychologii: psychologia asocjacyjna Herbarta też nie został pominięty.

A zatym i pod tym względem omawiany podręcznik hołduje eklektyzmowi. Jest on, ten eklektyzm, w odróżnieniu od pierwszego zupełnie, zdaje się, świadomy, co więcej jest może uważany za punkt honoru, za wyraz obiektywizmu, dążącego do poznania prawdy, bez względu na to, kto ją głosi, oraz za postulat metodycznie dydaktyczny, za chęć zaznajomienia czytelnika — ucznia, ze wszystkimi sposobami tłumaczenia psychicznego mechanizmu. Za tym przemawiałyby przytaczane przy każdej sposobności rozliczne definicje, rożnorodne teorie, po których dopiero następują określenia własne i poglądy osobiste będące zazwyczaj kompromisem, podyktowanym głosem common sensu. Ze stanowiska teorii i metodologii nauk różne by tu można podnieść i słuszne zastrzeżenia, ze stanowiska dydaktyki i metodyki nauczania warto by się nad podnoszeniem zarzutów zastanowić.

Na zakończenie dwie jeszcze uwagi: jedna w związku z wychowawczymi walorami podręcznika, druga w związku z jego wartością dydaktyczną. Pierwsza dotyczy okoliczności nader dla polskiego serca sympatycznej, a mianowicie faktu, iż Autor obficie, jak nikt inny dotąd, uwzględnia dorobek polskiej psychologii, przytaczając poglądy i wyniki Abramowskiego, Dawida i najbliższego sobie Trentowskiego, z nowszych zaś badań opierając się na Szumanie i Witwickim. Takie podkreślanie i uwypuklanie wkładu polskiej myśli naukowej w dziedzinie psychologii musi mieć rezultat wychowawczy jak najdodatniejszy. Druga odnosi się do ćwiczeń widniejących pod każdym rozdziałem, dobranych celowo i bogato urozmaiconych, a które zapewne ułatwią znacznie pracę przy pomocy tego podręcznika każdemu nauczycielowi, zwłaszcza zaś początkującemu.

15.

Z DZIAŁALNOŚCI OGNISK

KONFERENCJA REJONOWA OGNISKA POLONISTYCZNEGO

Konferencja odbyła się dn. 24. kwietnia 1939 we Lwowie. Przedpołudniowe obrady zagaił kierownik Ogniska referatem na temat: „O właściwe rozgraniczenie sposobu nauczania j. polskiego w gimnazjum i liceum". Referent zwrócił uwagę, że nauczanie w liceum nie może wyglądać tak samo, jak nauka w dawnych VI, VII i VIII klasie gimnazjalnej, ale również nie wolno traktować liceum jako V i VI klasy czteroletniego gimnazjum. I tak I i II klasa nowego gimnazjum wymagają swobodnego rozwijania i kształcenia indywidualności ucznia, wyzwalania jego sił twórczych, uczenia samodzielności, budzenia ochoty do nauki, — będą więc stały pod znakiem doboru lektury i zagadnień według upodobań klasy, jednogodzinnych wypracowań szkolnych głównie na tematy wolne itd. Klasy III i IV — to stopień przejściowy, w którym zwiększymy wymagania. Położymy więc silny nacisk na rzeczowe wiadomości uczniów, ograniczymy swobodę młodzieży, narzucając jej także od czasu do czasu poważniejsze utwory z listy lektury uzupełniającej oraz trudniejsze zagadnienia, zaznajamiając ją równocześnie z literaturą popularno-naukową (Wojciechowski, Adamczewski). W ten sposób przygotujemy zwolna młodzież do trzeciego okresu nauki, którym będzie I i II klasa liceum. Tu nauczymy uczniów racjonalnego korzystania z podręcznika literatury, będziemy narzucali utwory i zagadnienia wymagane przez program, nauczymy samodzielnego pokonywania trudności, wreszcie będziemy wdrażali stopniowo do opanowania metod pracy naukowej potrzebnej na uniwersytecie. Wypracowania szkolne, z zasady dwugodzinne, będą miały przeważnie tematy z lektury.

Po krótkiej dyskusji przystąpiono do referatu prof. M. Różyckiego „Licealny egzamin dojrzałości z języka polskiego". Referent ustalił wraz z kierownikiem Ogniska pewne wytyczne postępowania przy egzaminie piśmiennym i ustnym, np. konieczność wymagania planu wypracowania w czystopisie, obniżenia noty wypracowania dobrego z powodu błędów ortograficznych, a uznania za niedostateczne wypracowania słabego, jeśli grzeszy ortografią. Przy egzaminie ustnym należy dawać dłuższe pytania z literatury i krótsze z języka lub stylistyki. Przy pytaniu literackim trzeba uwzględniać nie tylko autorów i dzieła, ale także prądy i epoki, przy czym można rozszerzać, łączyć i kombinować zagadnienia programowe. Pytania mają być dobrane indywidualnie dla każdego ucznia zależnie od jego lektury i zainteresowań czy zamiłowań, od wykonanych w liceum referatów lub innych prac samodzielnych. Tekstem można posługiwać się wtedy, gdy wymaga tego pytanie literackie czy językowe, nie jest on jednak zawsze konieczny.

W dyskusji wyjaśniono jeszcze niektóre wątpliwości, po czym dr K. Klein wygłosił referat „Literatura Polski Odrodzonej w świetle krytyki literackiej". Prelegent omawia szczegółowo kilkanaście prac, które mogłyby oddać poloniście usługi przy omawianiu literatury współczesnej. Szczegółowa bibliografia odnosząca się do referatu będzie rozesłana. Wywody prelegenta uzupełnił kilku pozycjami wizytator Dr. Papée.

Po południu otwarto obrady komunikatem dr. B. Nadolskiego „Przegląd najważniejszych publikacji z zakresu polonistyki z ostatnich miesięcy". Następnie prof. U. J. K. dr. Bogdan Suchodolski wygłosił wykład naukowy „Przełom kulturalny wieku XIX i XX, a prof. U. J. K. dr Juljusz Kleiner, zabrawszy głos w dyskusji, dorzucił kilka wnikliwych uwag do wywodów prelegenta. Na zakończenie ustalono program pracy na rok następny: zebranie ostateczne doświadczeń licealnych z szczególnym uwzględnieniem spostrzeżeń poczynionych przy egzaminie dojrzałości oraz obmyślenie najskuteczniejszych sposobów rozbudzenia i ożywienia czytelnictwa wśród młodzieży szkolnej.

W konferencji, która zgromadziła około stu polonistów ze Lwowa i prowincji, uczestniczyli jako reprezentanci Kuratorium wizytatorzy P. P. Gerstman i Dr Papée. Miłym gościem był kierownik Ogniska polonistycznego z Białegostoku, prof. M. Pęcherski, który w czasie dyskusji zaznajomił obecnych z doświadczeniami licealnymi na terenie Kuratorium brzeskiego.

KONFERENCJE GRUPY METODYCZNEJ NAUCZYCIELI PROPEDEUTYKI FILOZOFII

Dnia 21 kwietnia 1939 odbyła się we Lwowie konferencja nauczycieli propedeutyki filozofii przy udziale 77 osób.

Na posiedzeniu przedpołudniowym omówiono z naukowego i dydaktycznego punktu widzenia podręczniki licealne. Referowali dr I. Dąmbska (podręcznik K. Ajdukiewicza), dr T. Witwicki (podręcznik T. Czeżowskiego), dr H. Mehlbergowa (podręcznik B. Gaweckiego) i dr S. z Łuszczewskich Romahnowa (podręcznik L. Leleszówny). W dyskusji brało udział 9 osób.

W wyniku referatów i dyskusji ustalono opinie o wartości naukowej opracowania poszczególnych działów programu w rozmaitych podręcznikach, o ich walorach i wadach dydaktycznych, o tkwiących w nich możliwościach wychowawczego oddziaływania, o przyjęciu, jakiego doznały wśród uczniów oraz o stopniu trudności, jakie nastręczają nauczycielom - niefachowcom. Podkreślono, że wartość podręcznika jako pomocy w nauczaniu zależy nie tylko od jego treści i formy dydaktycznej, ale również od sposobu, w jaki zostaje on włączony w cały tok nauczania i starano się określić właściwy sposób posługiwania się podręcznikiem. Wreszcie wysunięto szereg postulatów pod adresem autorów podręczników, których uwzględnienie w II wydaniu podniosłoby ich wartość jako pomocy w nauczaniu propedeutyki filozofii.

Na posiedzeniu popołudniowym omówiono popularno-naukowe wydawnictwa z zakresu nauk filozoficznych z naukowego i dydaktycznego punktu widzenia. Referowali dr. St. Swieżawski („Biblioteczka Filozoficzna" Pol. Tow. Filozoficznego), dr A. Kulczycki („Licealna Biblioteczka Filozoficzna"), dr L. Blaustein (Wydawnictwa Sekcji Psychologicznej Tow. Wiedzy Wojskowej i niektóre tomiki Biblioteki Popularno-Naukowej Instytutu Higieny Psychicznej), mgr. M. Moncibowicz (Wydawnictwa filozoficzne „Filomaty").

W referatach i dyskusji omówiono następujące zagadnienia: 1) które wydawnictwa nadają się jako lektura dla uczniów, 2) które należy opracować jako wspólną lekturę w klasie, które jako obowiązkową domową, omawianą w klasie, które zaś jako zbiorowe lub indywidualne lektury dobrowolne, 3) które nadają się dla uczniów i uczennic, a które wyłącznie dla uczniów resp. uczennic, 4) w jakiej fazie realizacji programu nauczania należy polecać i opracować poszczególne lektury.

W czasie konferencji urządzono ankiety n. t. używanych w poszczególnych liceach podręczników oraz n. t. istnienia w liceach księgozbioru lektur filozoficznych i jego liczebności. Nadto rozważono szereg spraw bieżących m. i. sprawę przygotowywanego zbioru pomocy do eksperymentów psychologicznych.

ODCZYTY Z ZAKRESU FILOZOFII

Grupa metodyczna propedeutyki filozofii organizuje łącznie z Sekcją nauczania Pol. Tow. Filozoficznego corocznie odczyty profesorów uniwersytetu J. K. dla pogłębienia zainteresowań naukowych ogółu nauczycielstwa.

Pierwszy odczyt wygłosił w roku 1937 prof. Dr M. Kreutz p. t. „Analiza psychologiczna osobowości nauczyciela", drugi w roku 1938 Prof. Dr R. Ingarden p. t. „Lekceważenie pamięci", trzeci w roku 1939 Prof. Dr B. Suchodolski „Pojęcie kultury w aspekcie historycznym". Po wszystkich odczytach, szczególnie zaś po drugim i trzecim rozwinęła się żywa dyskusja, pod kierownictwem Naczelnika Dr M. Ziemnowicza. Frekwencja od 70 do 130 osób.

Te same instytucje zorganizowały w roku szkolnym 1938/9 cykl odczytów profesorów filozofii U. J. K. dla młodzieży II klas licealnych. Prof. Dr K. Ajdukiewicz mówił o „Paradoksach logicznych", Prof. Dr R. Ingarden o „Poznawaniu obcych stanów psychicznych". W miejsce zamierzonego odczytu Prof. Dr M. Kreutza z dziedziny psychologii postępowania, który odwołano z powodu choroby prelegenta, wygłosił Prof. Dr K. Ajdukiewicz odczyt „O konwencjonalnym charakterze pomiarów przestrzennych i czasowych". Odczytów wysłuchało z dużym zainteresowaniem 450-650 uczniów i uczennic, zdając z nich następnie sprawę w szkole w formie „lektur" dobrowolnych.

KONFERENCJE REJONOWE OGNISKA BIOLOGII

Dnia 9 kwietnia 1939 r. odbyła się we Lwowie konferencja Ogniska biologii przy udziale 65 osób ze Lwowa i z prowincji w obecności instruktora p. Antoniego Mączaka.

Przed południem p. Mączak wygłosił referat „O programach licealnych". Następnie uczestnicy konferencji zostali podzieleni na dwie grupy dla usprawnienia dalszych prac. Pierwsza grupa obejmująca prowincję i część zakładów lwowskich w liczbie 32 osób miała ćwiczenia praktyczne z zakresu materiału kl. IV na temat „Trawienie pokarmów w sztucznym soku żołądkowym". Ćwiczenia te prowadziła kol. Janina Orska z Pryw. Gimnazjum S. S. de Notre-Dame we Lwowie. Równocześnie druga grupa zwiedzała Zakład Biologii Ogólnej przy Uniwersytecie celem zapoznania się ze sposobem sporządzania szczepionki przeciwtyfusowej według metody Prof. Weigla i pracami Zakładu.

Podczas przerwy śniadaniowej uczestnicy zwiedzali urządzenia pracowni, pokoju hodowlanego oraz gabinetu zbiorów w nowym lokalu Ogniska, oglądali wystawę książki dla liceum oraz wystawę przyrządów optycznych urządzoną przez firmę „Polskie Zakłady Optyczne w Warszawie".

W końcu pierwsza grupa (prowincjonalna) zwiedzała Muzeum Higieny przy ul. Bourlarda. Objaśnień udzielał p. Dr Stenzel.

Druga grupa miała równocześnie ćwiczenia jak poprzednio pierwsza na temat trawienia pokarmów.

Po południu zademonstrował instruktor p. Mączak, łatwy i prosty sposób przeprowadzenia osmozy i asymilacji u roślin. Po tym wygłosił referat na temat „Idea Obronności Państwa a nauczanie biologii".

Następnie wywiązała się długa i ożywiona dyskusja na temat programów oraz metod pracy w liceum. Poruszono w niej kwestję nast. braków: a) podręcznika, b) ustalonej lektury dla ucznia, c) pomocy naukowych, d) dotacji na kupno tychże. Po zakończeniu dyskusji wygłosił Doc. Dr Jan Noskiewicz referat „Ogólna charakterystyka biocenozy; przegląd zespołów lasu bukowego południowej Polski".

Kierownik ogniska poruszył w swym komunikacie następujące sprawy: urządzenia pracowni biolog. i pokoju hodowlanego, konserwacja zbiorów w gabinetach diparafenobenzolem, zbiór materiałów do ćwiczeń, konieczność sprawienia epidiaskopu zamiast drogich tablic, dotacja 200 zł. na pracownię biolog., ogród szkolny, prenumerata czasopism przyrodniczych, biblioteka uczniowska, biblioteka ogniska, Centr. Bibl. pedagog. — praca naukowa nauczycieli. Następnie podał projekt rozkładu materiału w liceum wszystkich typów.

Dnia 30 kwietnia odbyła się konferencja grupy stanisławowskiej w Państw. Gimn. III. im. Staszica.

Przed południem zwiedzili uczestnicy filię „Państw. Zakładu Higieny", wysłuchali referatu kol. Heleny Pelczarskiej na temat „Najnowsze zdobycze na polu biologii i możliwości zastosowania tychże w realizacji programu nauki w liceum i gimnazjum" następnie referatu Dr. Włodzimierza Brygidera na temat „Cztery lata czytelnictwa w gimnazjum nowego ustroju".

Po południu wygłosił Dr. Włodzimierz Brygider referat pod tytułem „Przegląd ostatnich wydawnictw z dziedziny biologii ze szczególnym uwzględnieniem działu ochrony przyrody i programu nauki w liceach". Następnie kierownik ogniska przedstawił komunikat podobny do wygłoszonego na konferencji we Lwowie. Długa i ożywiona dyskusja, jaka toczyła się na temat czytelnictwa przyrodniczego młodzieży pozwoliła zgłębić to zagadnienie, i ująć je w pewne skrystalizowane formy, dając możność postawienia pewnych zasadniczych postulatów na przyszłość.

Druga konferencja odbyła się dnia 22 kwietnia b. r. we Lwowie. W referacie „O budowie komórki", ilustrowanym licznymi tablicami, przedstawił Dr Sembrat Kazimierz, współczesne poglądy

na budowę i rozmnażanie komórki. — Sprawozdanie „Z wyników badań nad rozmieszczeniem geograficznym traszek w części Karpat Stryjskich" złożył kol. Horbulewicz Leonard z Borysławia. — Problem „Ochrona przyrody w szkole średniej ogólnokształcącej" naświetlił kol. Bętkowski Walerian, podając praktyczne wskazania realizacji na podstawie ankiety oraz tez Sokołowskiego i Wodziczki. „Trudności w realizacji programu zoologii w zakładach z niepolskim językiem nauczania z powodu 2 godz. lekc. tyg. w kl. I. gimn." przedstawił kol. Dr Tysowski Aleksander „Pomoce naukowe w liceum" omówił kierownik Ogniska, akcentując znaczenie podręcznika, lektur, episkopii (pokazano szereg zdjęć dla liceów, zestawionych przez kolegów do publikacji w formie widokówek dla Książnicy Atlas) preparatów mikroskopowych, i próby zastosowania diapozytywów. Serię własnych pięknych zdjęć demonstrował kol. Horbulewicz Leonard.

Komunikaty kierownika Ogniska oraz projekt programu na rok przyszły zakończyły obrady.

W dyskusji nad tezami referatu kolegi Dr Tysowskiego podkreślano braki pomocy naukowych, słabe zaopatrzenie pracowni (zwłaszcza zbyt skąpa ilość mikroskopów) oraz wiele lokalnych trudności, czasami wręcz uniemożliwiających realizację programu w 2 zamiast 3 godz. tygodniowo. W konferencji wysunięto następujące postulaty:

a) przesunięcie terminu wykończenia materiału I. półrocza do 15 lutego, by należycie przerobić „Jamochtony i Pierwotniaki", działy dla młodzieży zupełnie obce. b) znaczne ograniczenie „Ssaków i Ptaków", jako najbardziej znanych ze szkoły powszechnej. c) konieczność stosowania różnych metod, zależnie od warunków miejscowych, by jednak wyczerpać materiał i osiągnąć realne wyniki nauczania. d) staranne przemyślenie: doboru materiału nauczania, należytego ujęcia i rozkładu tegoż.

Na czas konferencji zorganizowano wystawę pomocy naukowych dla liceum i gimnazjum, obejmującą tablice wykonane przez uczniów, preparaty, szkielety, gabloty owadów - szkodników, widokówki przyrodnicze, przyrządy do ćwiczeń z fiziologii roślin, pokaz wartości odżywczych pokarmów, przyrządy do nauki o człowieku i t. p.

KONFERENCJA REJONOWA OGNISKA ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

Konferencja odbyła się dn. 21 kwietnia b. r. we Lwowie. Po zagajeniu kierownik Ogniska wygłosił referat p. t. „Idea obronności Państwa w nauczaniu zajęć praktycznych". Prelegent, omówiwszy program poszczególnych klas z uwzględnieniem obronności Państwa, zwrócił szczególną uwagę na prowadzenie modelarstwa lotniczego i szkutnictwa w klasach niższych, zaś wyrobu pomocy naukowych dla P. W. oraz naukę motoryzacji w klasach wyższych, jako na ważne czynniki przysposabiające młodzież do obrony Państwa. Następnie kol. Knotz wygłosił korreferat, poczem rozwinęła się obszerna dyskusja w wyniku której uchwalono: 1. Przy nauce zaj. prak. zawsze wykorzystywać odpowiednie momenty, dla zaznajomienia uczniów z materiałem potrzebnym do obrony Państwa, 2. Organizować koła modelarstwa lotniczego i szkutnictwo w poszczególnych Zakładach, 3. Organizować kursy samochodowe dla uczniów klas licealnych.

W drugim referacie p. t. „Realizacja programu kl. IV", kol. Brzozowski omówił trudności na jakie nauczyciel zaj. prakt. napotyka przy realizacji programu. Równocześnie podając szereg środków zmierzających do ułatwienia pracy nauczyciela i osiągnięcia lepszych rezultatów pracy.

Referat wywołał ożywioną dyskusję, w której zabierało głos kilkunastu kolegów, co było najlepszym dowodem konieczności ustalenia pewnego toku postępowania przy realizacji programu kl. IV. Na podstawie dyskusji uzgodniono, by w pierwszych dwu miesiącach w kl. IV — dopóki uczniowie nie opanują wiadomości z mechaniki, — projektowali i wykonywali pomoce naukowe w oparciu na wiadomościach z fizyki z kl. III następnie zaś z zakresu mechaniki, elektryczności i optyki. Wymagać od uczniów dokładności w wykonaniu przedmiotu, samodzielnego projektowania i należytego funkcjonowania wykonanej pomocy.

Realizację programu kl. I i II licealnej omówił kol. Michalak. W oparciu o program podał szereg trudniejszych pomocy naukowych, które można w klasie I licealnej wykonać, omówił trudności napotykane z powodu niekompletnego wyposażenia pracowni zaj. prakt., oraz środki jak należy te trudności pokonywać. W kl. II licealnej zgodnie z programem należy położyć silny nacisk na budowę motorków elektrycznych i maszyn parowych. Następnie prelegent omówił sposób przeprowadzania motoryzacji, podał na podstawie własnego doświadczenia rozkład materiału na poszczególne miesiące i organizacje nauki. Organizację motoryzacji na terenie szkoły oraz sposób organizowania środków motoryzacyjnych w miejscowościach skupiających kilka Zakładów średnich omówił szczegółowo instruktor p. Buczkowski.

KONFERENCJA REJONOWA OGNISKA ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH DLA GIMNAZJÓW ŻEŃSKICH I KOEDUKACYJNYCH

Konferencja dla nauczycielek miejscowych i zamiejscowych odbyła się w dniu 27 kwietnia br. we Lwowie. Program konferencji obejmował ćwiczenia dla uczestniczek w projektowaniu i zdobieniu poduszki. Ćwiczenia trwały od godziny 9 — 14 przedpołudniem i od 16 — 19^{30} popoł.; prowadziła je kierowniczka grupy stanisławowskiej p. Skwarczyńska w Państwowym Liceum i Gimn. Żeń. im. Król. Jadwigi.

Po ukończeniu prac nastąpił pokaz i krytyczne omówienie, w czasie którego zebrano wszystkie wiadomości podane w czasie całodziennych ćwiczeń.

W konferencji brało udział 28 nauczycielek zamiejscowych i 13 miejscowych. (Razem 41 osób).

Drugi dzień konferencji poświęcono ćwiczeniom w wykonaniu zastępczej maski przeciwgazowej, pod kierownictwem przełożonej Państw. Szkoły Zawodowej Żeńskiej we Lwowie. Nauczycielki odbyły przeszkolenie, otrzymały instrukcje i pomoce naukowe do prowadzenia szkolenia harcerek i członkiń P. W. Ćwiczenia trwały jednorazowo od g. 9^{30} — 15. Przeszkolono 23 osób.

16.

MATERIAŁY SZKOLNE

Dar na F. O. N.

Zarząd Pryw. Gimnazjum Mechanicznego S. W. R. im. Korkisa we Lwowie uchwalił na wniosek Dyrektora Inż. Badiana Grzegorza ofiarować Armii Polskiej z tegorocznej produkcji warsztatów szkolnych, jedną tokarkę pociągową do metalu nowoczesnej konstrukcji.

Konkurs młodzieży lwowskiej na najlepsze zadanie szkolne

Związek Popierania Turystyki m. Lwowa zorganizował przy poparciu Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego konkurs dla młodzieży szkół średnich i wyższych klas szkół powszechnych Lwowa na najlepsze wypracowanie z języka polskiego na temat „Co mi się we Lwowie najbardziej podoba". Udział w konkursie był dobrowolny. Ze szkół lwowskich nadesłano 51 wybranych wypracowań, przy czym udział w konkursie wzięło 25 szkół. 10 wypracowań zostało nagrodzonych nagrodami książkowymi, wybranymi przez samych uczestników konkursu.

W kolejności ilości opisów poszczególnych zabytków lwowskich wypadło na Cmentarz Orląt 24 wypracowań, na Panoramę Racławicką — 18 wypracowań, Kopiec Unii Lubelskiej i Wysoki Zamek — 5 wypracowań. Po 2 wypracowania poświęcono Parkowi Kilińskiego, przyrodzie lwowskiej, a po 1 opisie placowi Mariackiemu, Rynkowi, Katedrze Ormiańskiej, atmosferze Lwowa i jego ludności. Ilość wypracowań, jakie poświęciła młodzież lwowska poszczególnym atrakcjom turystycznym swego miasta, stanowić będzie dla Związku Popierania Turystyki ważną wytyczną dla propagandy Lwowa, w której najbardziej uwzględniane będą te momenty, które zgodnie wyróżniła w wycowaniach konkursowych lwowska młodzież. Sąd konkursowy, złożony z przedstawicieli Z. P. T. z udziałem wizytatora Wł. Dajewskiego nagrodził wypracowania następujących uczniów (nic):

Czechowiczówna Teresa, Liceum SS. Nazaretanek kl. I.

Lemiszka Hanka, Gimn. SS. Nazaretanek kl. IV.

Donnersberg Janina, Pryw. Lic. i Gimn. Żeń. im. Słowackiego kl. III.

Kozak Nina, Pryw. Lic. i Gimn. Żeń. im. Słowackiego kl. II a.

Gutacker Kazimierz, Gimn. III kl. I Licealna.

Hausvater Emilian, Pryw. Szk. Powsz. H. Makowieckiej kl. V.

Mańczukowska Krystyna, Szkoła im. Ks. St. Konarskiego kl. V a.

Paszkowski Stanisław, VI Gimn. i Lic. im. Staszica.

Sochanik Jerzy, Gimn. VIII, kl. IV b.

Wiertelówna Joanna, Szk. Powsz. Żeń. im. św. Antoniego kl. V.

W konkursie reprezentowane były tylko szkoły ogólnokształcące, natomiast szkoły zawodowe nie nadesłały żadnych wypracowań.

Apel lwowskiej młodzieży Kół L. M. K.

Dnia 19. kwietnia br. odbyło się zebranie młodzieży szkolnej zarządów kół LMK. pod przewodnictwem prof. Elżbiety Rudnickiej, przewodniczącej Koła LMK, przy XIII. Państw. Liceum i Gimnazjum im. Król. Jadwigi we Lwowie. Młodzież uchwaliła następującą rezolucję:

„Po zajęciu Kłajpedy wszyscy zdajemy sobie sprawę, że niebezpieczeństwo wojny zbliżyło się do naszych granic od strony morza. Dla całej młodzieży, a przede wszystkim dla nas, zrzeszonych w Kołach LMK. jest zrozumiała głęboka troska o losy naszego morza. Dostęp do morza nie tylko zapewnia nam rozwój gospodarczy naszego państwa, ale będzie jednym z głównych ośrodków naszej obrony. W związku z tym, cała młodzież szkolna wyraża hołd naszej armii. W chwili, kiedy całe społeczeństwo składa ofiary na dozbrojenie armii, młodzież zrzeszona w Kołach LMK. pragnie swoimi skromnymi datkami przyczynić się do rozbudowy floty morskiej. Rzucamy apel: Młodzież polska składa solidarnie 10 groszy, — a Rodzice nasi na naszą prośbę 1 zł na F. O. M. Jak najszybsze zrealizowanie tego hasla będzie świadectwem głębokiego zrozumienia obowiązków i karności młodzieży."

17.

KOMUNIKATY NIEURZĘDOWE

P. O. P.

Urzędnicy i funkcjonariusze administracji szkolnej, nauczyciele publicznych szkół powszechnych, państwowych średnich i zawodowych na terenie Okręgu Szkolnego Lwowskiego w liczbie 16.246 osób subskrybowali na P. O. P. łączną kwotę 1.167.560 zł.

F. O. N.

Dzieci tej 7-klas. szkoły powszechnej w Dynowie zebrały i przesłały pod adresem Kuratora Okręgu Szkolnego Lwowskiego 1. gotówkę w kwocie 100 zł (sto), 2. 33 sztuki monet srebrnych o wadze 179 gr, 3. 1 sztukę szczypiec srebrnych o wadze 20 gr (złamane), 4. 1 złoty kolczyk z opalem, 5. 1 srebrny kolczyk — dołączając do darów następującą odezwę:

„Cała Polska śpieszy z ofiarą dla Ojczyzny, bo wie, że Ojczyzna jest w potrzebie.

My dzieci szkoły powszechnej w Dynowie, celem uczczenia pamięci Wielkiego Marszałka Józefa Piłsudskiego, przesyłamy w czwartą rocznicę Jego śmierci na ręce Jaśnie Wielmożnego Pana Kuratora nasze drobne składki. Wiemy bowiem, że z groszy uskładają się miliony, które przyczynią się do podniesienia potęgi Państwa Polskiego.

W imieniu wszystkich dzieci szkoły dynowskiej

Stanisław Mnich wr.
Mieczysława Krasnopolska wr."

Kwota 100 zł została przekazana czekiem P. K. O. na konto Nr 6 Funduszu Obrony Narodowej, Warszawa, przedmioty zaś srebrne Komisarzowi Wojewódzkiemu Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej we Lwowie (ul. Podlewskiego Nr 1).

Polski Czerwony Krzyż

Instruktorką Kół Młodzieży P. C. K. jest p. Charyszówna Matylda, uprawniona z ramienia Komisji Okręgowej do odwiedzania Kół Młodzieży w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Wycieczki do Krakowa i na Zaolzie

W związku z rozpoczynającym się sezonem wycieczkowym podaje się do wiadomości, że wycieczki, udające się do Krakowa, mogą zwracać się po szczegółowe informacje w sprawie kwater, kosztów utrzymania, zwiedzania miasta Krakowa

itp. — do Polskiego Związku Turystycznego w Krakowie, ul. Lubicz 4 (tel. 113-85).

Wycieczkom, udającym się na Zaolzie, potrzebnych informacyj udzieli Komitet Opieki nad Uchodźcami z Czechosłowacji w Nowym Boguminie, który uruchomił Dom Turystyczny w Boguminie (na 50 osób).

Powszechne kursy rysunkowo-malarskie

W bieżącym roku w czasie od 3 lipca do 6 sierpnia czynne będą we Lwowie „Powszechne Kursy Rysunkowo-Malarskie" pod kierunkiem p. Władysława Lama, wykładającego rysunek i malarstwo na Politechnice Lwowskiej. Nauka na 5-cio tygodniowym Kursie podzielona będzie na ćwiczenia praktyczne z rysunków, malarstwa i grafiki; nadto organizowane będą liczne wycieczki do muzeów, na wystawy obrazów współczesnego malarstwa i do teatrów, jakoteż zwiedzenie zabytkowej i charakterystycznej współczesnej architektury miasta i okolicy. Na tych wycieczkach drogą poglądową będą się uczestnicy zaznajamiać z problemami z zakresu teorii sztuki.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego jest poinformowane o programie Kursu i przywiązuje znaczenie do przygotowania się przy ich pomocy eksternów do egzaminu W. K. N.

Kwatery wraz z utrzymaniem na wyjątkowo dogodnych warunkach zapewnione zostały w II Domu Techników, wyposażonym w nowoczesny komfort. Szczegółowe prospekty wysyła Kierownictwo Kursów Rysunkowych, Lwów, ul. Nabielaka 22 II p. Zgłoszenia na kurs pod tym samym adresem.

PO ZAMKNIĘCIU NUMERU

WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW PAŃSTWOWYCH KOMISYJ EGZAMINACYJNYCH

Pismem z dn. 12 maja 1939 Nr III-O-3116/39 Ministerstwo W. R. i O. P. zawiadomiło Kuratorium O. S. Lw., że w okólniku nr 33 z dn. 8 maja 1939 Nr III-O-3116/39 w sprawie wynagrodzenia członków państwowych komisyj egzaminacyjnych w szkołach zawodowych wkradły się pomyłki, — które niniejszym prostujemy:

1. Na stronicy 199 w wyjaśnieniach do pktu I (w ustępie 1) zamiast wyrazów: „ukończenia gimnazjum zawodowego" powinno być: „dla eksternów w gimnazjach zawodowych".

2. Na stronicy 200 w wierszu 1 od dołu powinno być: „za egzamin praktyczny za każdy dzień egzaminu — 1" (poprawić należy 2 na 1).

3. Na stronicy 201 w wierszu 1 od góry powinno być: „za każdy dzień egzaminu — $^1/_2$" (poprawić należy 1 na $^1/_2$).

Ponadto w załączniku do omawianego okólnika w przykładzie dla liceum ogólno-mechanicznego ma być: „ogółem zł 296,60" (poprawić zł 296,70 na zł 296,60). Wobec tego różnica podana w uwadze na końcu przykładu wynosić będzie zł 3,40 (poprawić zł 3,30 na zł 3,40).

Do

P. T. Prenumeratorów Dziennika Urzędowego

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego

W celu uniknięcia przerwy w otrzymywaniu Dziennika Urzędowego Administracja prosi P. T. Prenumeratorów o wpłacenie prenumeraty bieżącej, t. j. za rok 1939, jak również i zaległej do P. K. O. na konto czekowe Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego - Administracji Dziennika Urzędowego Nr ***504090*** *zaznaczając* ***na odwrocie środkowego odcinka blankietu nadawczego, jakiego okresu czasu wpłata dotyczy.***

Zgłoszenia prenumeraty oraz wszelką korespondencję w sprawie Dziennika Urzędowego należy kierować do Kuratorium - Administracji Dziennika Urzędowego we Lwowie, ul. Karmelicka Nr 4, a nie Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych.

We Lwowie, w czerwcu 1939 r.

ADMINISTRACJA
DZIENNIKA URZĘDOWEGO

Prenumerata Dziennika Urzędowego wynosi 6 zł. i może być wpłacana w 4 ratach kwartalnych. — Cena numeru pojedynczego 60 gr. Należytości wpłaca się wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA.

CENA OGŁOSZEŃ: Strona 60 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Lwów, ul. Karmelicka 4, Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Tłoczono w drukarni Jana Żydaczewskiego Lwów ul. Leona Sapiehy 77 telefon 204-96.